

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak: 46/17

Møtedato: 05.09.2017

Dato: 28.08.2017

Arkivsaksnr: 2017/5969-

ANNHFE

Budsjettforslag 2018 for Det humanistiske fakultet

Dokumenter i saken

- Budsjettforslag 2018 for HF inkludert langtidsbudsjett
- Brev fra universitetsledelsen
- Brev til institutter og sentre ved HF
- Innspill til budsjett fra institutter og sentre ved HF

Bakgrunn

Fakultetet er bedt om å utarbeide et budsjettforslag for 2018. Forslaget går fra Fakultetsstyret til UiB sentralt og er bakgrunn for endelig tildeling. En endelig budsjettfordeling med detaljerte disposisjoner vil bli lagt fram for fakultetsstyret senere i semesteret på bakgrunn av tildeling fra Universitetsstyret.

Det her foreliggende budsjettforslaget gjør rede for pågående aktivitet, strategier for innsparing og ønskede satsningsområder, samt noen langtidsprognoser for virksomheten ved fakultetet. Det legges fram forslag til særskilte tiltak som det bes om finansiering for utenfor rammen. Budsjettet er utformet på bakgrunn av UiBs og HFs strategiplaner, dekanatets fagpolitiske plattform, og innspill fra institutt og sentre. Man er bedt om å gjøre særskilt greie for aktivitet som kan knyttes til UiBs satsning innenfor HavLivSamfunn. Budsjettforslaget vil legge føringene for den endelige budsjettfordelingen.

Den økonomiske forutsetningen for budsjettforslaget er et forventet akkumulert underskudd ca. 14 millioner. Det forventes isolert sett balanse i årsregnskapet for 2017, men vi ser oss nødt til å budsjettere med underskudd i 2018, i hovedsak på grunn av svakere resultatinntekter fra 2016 og tilsetninger i stillinger som p.t. er under utlysning. I perioden 2016-17 gikk HF ned åtte faste vitenskapelige årsverk, og i langtidsbudsjettet regner vi med at vi må ned med flere faste stillinger (administrative og faglige) fram til 2022. Nedbemanning vil skje ved naturlig avgang, og i henhold til en egen bemanningsplan som vil legges fram for fakultetsstyret senere i høst. Det er et visst håp om økonomisk bedring på sikt takket være gode studenttall og forventning om økt satsning på humaniora i kjølvannet av Stortingsmelding 25 «Humaniora i Norge».

Budsjettforslaget gjennomgått

I det innledende sammendraget gjør budsjettforslaget kort greie for relevante forskningsstrategiske dokumenter som etter fakultetets mening skaper en unik mulighet for satsning innenfor humaniora. Samtidig gjøres det kort greie for økonomiske utfordringer, og man signaliserer ønsket om å utsette nedbetaling, beholde en fast tildeling på fire millioner som kom 2017, og ambisjonen om å oppnå balanse i drift innen 2019.

Kapittel 2 tar opp økonomien innenfor grunnbevilgningen. Det går her fram at det i utgangspunktet forventes en mindre grunnbevilgning i 2018 (321 mill.) enn i 2017 (323 mill.) (tab. 1). Det går også fram at fakultetet vil be om tilleggsbevilgninger for å bringe budsjettet opp i 332 millioner. I Tab 2 går det fram at hovedgrunnen til den økonomiske tilbakegangen var dårlige resultater i lukket ramme i 2016, hvilket gir svekkede resultatmidler i 2018. Rammen kalles "lukket" fordi det innen forskning konkurreres om en gitt sum penger. "Åpen" ramme er knyttet til utdanning og gir uttelling uavhengig av andre institusjoners resultater, her er det økning. Tilbakegangen i lukket ramme kan knyttes til nedbemanning fra 2015, endrede regler for poengutregning og at større prosjekter ble avvirket, men skyldes også en generelt svakere vekst i publisering fra våre ansatte enn hos konkurrerende institusjoner. Tilbakegangen på ca. 7 mill. i lukket ramme er svært alvorlig for fakultetet. Dette understrekes av de neste tabellene som demonstrerer hvordan økte lønnskostnader vil skape et underskudd i 2018. At lønnskostnadene øker fra 2017 til 2018, skyldes stort sett normal lønnsvekst. Det går videre fram at selv om fakultetet samlet har gått ned mange årsverk fra 2015, vil det i følge prognosene fremdeles være nødvendig å gå ned ca. 13 årsverk i årene fremover. Det påpekes videre at driftskostnadene for instituttene oppleves å allerede være på et minimumsnivå, og at det arbeides med arealfortetting for å unngå ulempene ved den stadig økende husleien ved UiB.

Videre gjøres det greie for hvordan fakultetet vil forholde seg til den vanskelige økonomiske situasjonen med innsparingstiltak og hvordan man ønsker å jobbe med å øke inntjeningen. I denne sammenheng er satsning på utdanning, rekruttering og EVU-tiltak sentrale, da studiepoengproduksjonen er den mest relevante måten fakultetet kan øke sine inntekter. Videre gjøres det rede for forskningsaktiviteten og for en kommende forskningssatsing, som også kan bidra til økt inntjening.

I neste punkt (2.1.2.) tar fakultetet opp mulige satsninger utenfor rammen, altså tiltak man ønsker tilskudd til fra UiB utenfor grunnbevilgningen og resultatmidler. Fakultetet har her en utfordring i forhold til en tildeling fra 2017 på fire millioner, som man så for seg som fast tilskudd, men som UiB vil ha behovsprøvd. Disse fire millionene var imidlertid en viktig bakgrunn for at man i 2017 kunne lyse ut ni stillinger av 17 avganger. I tillegg nevner fakultetet flere gode formål, øverst en generell forskningssatsning knyttet til HUMEval. Selv om instituttene har kommet med en rekke andre gode forslag, har fakultetet valgt å begrense listen noe for å gi de enkelte punktene desto større vekt. I forlengelsen av dette nevnes også bygningsmessige tiltak, der "lektorlab" settes øverst, som ledd i dekanatets varslede satsning på skoletilknytningen.

Pkt. 2.2 om øremerkede midler er av mindre betydning fra et prioriteringsperspektiv.

Pkt. 3 viser prognoser for kommende BOA-inntekter, basert på innspill fra instituttene. Det går her fram at NFR er en helt dominerende kilde, og at man forventer en økning i EU-midler som blir prosentvis høy, men relativt beskjeden i omfang.

I punkt 4 er fakultetet invitert til å komme med innspill til forslag UiB kan sende til departementet i forbindelse med statsbudsjettet for 2019.

Punkt 5 tar opp langtidsbudsjettet. Her lanseres to scenarier. Det ene (hovedlinjen) innebærer at man går i balanse fra 2019, men uten å starte nedbetaling av det akkumulerte underskuddet (14,2 mill. økt opp mot 20 mill. etter 2018). Da spørsmålet om eventuell tilbakebetaling foreløpig er uavklart, tar vi også med et scenario med nedbetaling, hvilket da vil innebære større kutt i bemanningen. I begge scenarier er det lagt inn en begrenset økning i driftsmidler. Det er viktig å merke seg at når tabellene viser (-1) stilling i 2018, innebærer dette i realiteten at 4-5 avganger i 2018 ikke kan fornyes. Dette skyldes at det kompenseres for de stillingene som er under tilsetting. Langtidsbudsjettet for BOA er basert på instituttene innspill.

Punkt 6 gjør tallmessig rede for aktivitet som instituttene og sentrene selv mener kan knyttes til UiBs prioriterte satsningsområder innenfor HavLivSamfunn.

Oppsummering

Budsjettforslaget demonstrerer at HF befinner seg i en vanskelig situasjon, og at det vil bli nødvendig både med nedbemanning og med tiltak for videre effektivisering av ressursbruken. Budsjettet for 2018 er særlig utfordrende og fakultetsledelsen arbeider aktivt med å få forståelse fra UiB sentralt omkring den økonomisk alvorlige situasjonen til HF.

Budsjettdokumentet skal vise at fakultetet tar situasjonen på alvor og at man vil få situasjonen under kontroll. Samtidig signaliseres det at UiB sentralt også må ta delansvar og fokusere på HF framover når det gjelder strategiske midler og satsninger utenfor rammen.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar budsjettforslaget med de endringene som framkom i møtet.

Jørgen Magnus Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Vedlegg

- 1 Budsjettforslag 2018 for HF inkludert langtidsbudsjett
- 2 Budsjettbrev fra universitetsledelsen
- 3 Brev til institutter og sentre
- 4 Budsjettinnspill fra institutter og sentre

Det humanistiske fakultet

Budsjettforslag 2018

og utsikter for strategiperioden 2018-2022

Fakultetsstyremøte 05.09.17

Innhold

Innhold

1 Sammendrag	3
2 Budsjettforslag 2018 for grunnbevilgningen	4
2.1 Rammebudsjett inkl. rekrutteringsstillinger	4
2.1.1 Tiltak innenfor budsjettammen	4
2.1.2 Forslag til endringer i egen ramme utover konsekvensjustering	10
2.2 Øremerket budsjett utenfor rammen	14
2.3 Budsjett for instituttinntekter	15
2.4 Budsjett for inntekter til avskrivninger	15
3 Budsjettforslag 2018 – målsetning for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)	15
3.1 Bidrag fra Forskningsrådet	16
3.2 Bidrag fra EU	17
3.3 Andre bidragsinntekter	17
3.4 Oppdrag	17
4 Innspill til budsjett for 2019	18
5 Langtidsbudsjett	19
5.1 Langtidsbudsjett grunnbevilgning	19
5.1.1 Scenario 1. Nedbetaling av underskudd mot 2022	19
5.1.2 Scenario 2. Årlig balanse fra 2019	20
5.2 Langtidsbudsjett bidrags- og oppdragsaktivitet	22
6 Strategiske satsingsområder	22

1 Sammendrag

Det humanistiske fakultet (HF) ved Universitetet i Bergen (UiB) har som overordnet målsetning å drive fri, langsiktig og forskerinitiert forskning basert på samfunnets aktuelle utfordringer. Vi skal tilby solid og engasjerende forskningsbasert utdanning som oppleves meningsfull for studentene og som gjør dem i stand til å tre inn i arbeidslivet og samfunnet på en konstruktiv og kritisk måte. I tråd med UiBs ambisjon om å være et klassisk breddeuniversitet vil HF opprettholde en stor vifte av disipliner innenfor så vel forskning som utdanning.

Forskningsrådets evaluering av humanistisk forskning i Norge (HUMEVAL), Stortingsmelding 25 «Humaniora i Norge» og andre styringsdokumenter fremhever at det er rike muligheter og kraftig vekst i tilgjengelige ressurser for humanistisk forskning og utdanning i Norge. Med mindre det gjøres grep som setter fakultetet i stand til å benytte seg av de mulighetene som nå byr seg for humaniora, tilsier budsjettsituasjonen ved UiBHF dessverre for tiden det motsatte.

Sentrale elementer i Humaniora-meldingen er: 1) at humaniora skal integreres i andre fagområder og programmer, 2) et vern om enkelte, sentrale språkfag (særlig fransk og tysk nevnes), 3) en satsning på forholdet til skolen og lærerutdanningen. Kritiske punkt i HUMEVAL er strategisk forskningsledelse, internasjonalisering i form av publisering på høyt nivå og styrt forskningssatsning knyttet til prosjekter og oppbygging av særlig fremragende forskning.

For å kunne benytte seg av de mulighetene som åpner seg gjennom føringene i disse nasjonale og andre sentrale styringsdokumenter ber HF om betydelige overføringer utenom rammen for 2018. På den måten vil fakultetet settes bedre i stand til å realisere det faglige potensialet som allerede finnes og som vil styrke økonomien på lengre sikt.

I tillegg til at HF ber om at behovsprøvde midler i 2017 omgjøres til varig styrking av rammen, ønsker HF midler til forskningssatsning 2018-20, nye rekrutteringsstillinger, nye studieplasser til lektorutdanningen, drift av digital infrastruktur og en stilling knyttet til EVU-satsning i norsk som fremmedspråk.

Mens HF gikk ut av 2013 med et betydelig overskudd, som hadde bakgrunn i forsinkelser knyttet til bruk av øremerkede midler, har en kombinasjon av effektiviseringskutt, strategikutt og synkende resultatbaserte inntekter de siste årene ført til at fakultet, trass i betydelig nedbemanning og drastisk reduksjon i driftsbudsjettet, går ut av 2017 med et akkumulert underskudd på ca. 14 millioner. Våre prognoser viser at først fra 2019 vil fakultetets budsjett ha en realistisk mulighet til å komme i balanse, og da under forutsetning av at behovsprøvd overføring utenfor rammen går inn i basis, nedbetaling av underskudd utsettes og ytterligere nedbemanning på netto ca. 13 stillinger gjennomføres i perioden frem til 2022.

HF er opptatt av, og bidrar i betydelig grad inn mot, gjennomføringen av UiBs gjeldende strategi HavLivSamfunn og de strategiske satsingsområdene marin, klima og globale samfunnsutfordringer. Tall som viser årsverk knyttet opp mot disse, er vist i kapittel 6.

2 Budsjettforslag 2018 for grunnbevilgningen

Fakultetet gikk inn i 2017 med et akkumulert underskudd på 16 millioner fra tidligere år. For å håndtere underskuddet er det de siste to årene kuttet i fast vitenskapelig stab og administrasjon. Bruk av midlertidige ansettelser er redusert, og det er gjennomført tiltak for å redusere arealkostnader. Fakultetets og instituttene driftsmidler er redusert til et absolutt minimumsnivå, og handlingsrommet er derfor svært lite. Selv om 2017 ser ut til å gå i tilnærmet balanse isolert sett, ligger det an til ytterligere underskudd i 2018, blant annet på grunn av sentrale strategi- og effektiviseringskutt og svakere forskningsresultater i 2016 enn tidligere forutsatt. Etter 2018 viser våre langtidsprognoser at vi kan klare å gå i balanse.

2.1 Rammebudsjett inkl. rekrutteringsstillinger

2.1.1 Tiltak innenfor budsjettammen

Økonomisk status

Arbeidet med å redusere kostnader og øke inntektsnivået (se nedenfor) har begynt å gi effekt, men det er fortsatt et stykke igjen før fakultetet er i balanse. Vi forventer at fakultetet vil gå inn i 2018 med en negativ overføring på 14,2 millioner, at underskuddet i 2018 vil være på ca. 5,6 millioner, og at det akkumulerte underskuddet ved utgangen av 2018 dermed vil være på ca. 19,8 millioner. Fra 2019 regner vi imidlertid med at budsjettet vil gå i balanse.

Tabellene under blir nærmere forklart i avsnittene under (2.1.2 – 2.5).

Tabell 1: Fakultetets budsjett for 2017 og konsekvensjustert budsjett for 2018

	Budsjettforslag GB for inntekter ved Det humanistiske fakultet (tusen kr)	Budsjett 2017	Budsjett 2018 konsekvensjustert	Endring
1.1	Basis	145 610	145 067	-543
1.2	Resultatmidler utdanning/åpen ramme	69 627	72 935	3 309
1.3	Resultatmidler forskning/lukket ramme	17 464	10 856	-6 608
1.4	Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	67 453	68 803	1 350
2	Øremerkede midler annet	16 936	17 218	283
3	Instituttinntekter	5 000	5 000	-
4	Avskrivningsinntekter	1 120	1 120	-
	Sum grunnbevilgning	323 210	320 999	-2 211
1.1	Foreslått endring basis (spesifiseres)		6 825	6 825
1.4	Foreslått endring rekrutteringsstillinger (spesifiseres)		2 084	2 084
2	Foreslått endring i øremerkede midler annet (spesifiseres)		2 000	2 000
3	Foreslått endring i instituttinntekter		1 000	1 000
4	Foreslått endring i avskrivningsinntekter		-770	-770
	Sum budsjett inkl. foreslått endring	323 210	332 138	8 929
1-4	herav disponert til investeringer inkl øremerket	1 176	1 500	324
1-4	herav foreslått endring i disponert til investeringer inkl. øremerket		0	-

For å etablere det konsekvensjusterte budsjettet for *neste budsjettår* er det tatt utgangspunkt i budsjettet for *innværende år*. Inntekstpostene er overført til neste år, som regel med tillegg av lønns- og priskompensasjon. Tidsbegrensede aktiviteter eller engangsinvesteringer kan medføre reduksjoner i neste års budsjett, mens bindinger, vedtatte reformer eller tiltak kan medføre økninger, som for eksempel nye studieplasser der finansieringen kommer over flere år.

Tabell 2: Forklaringer til endring i forventet budsjettamme fra 2017 til 2018

	Forklaring på endring i budsjettamme fra 2017 til 2018	Lønns- og priskompensasjon	Endring aktivitet	Annen endring	Endring fra 2017 til 2018	Forklaring endring aktivitet	Forklaring annen endring
1.1	Basis	3 640	920	-5 103	-543	15 nye studieplasser 2016 integrert lektorutdanning: 2 kat. D 2-årig, 3 kat. D 3-årig, 10 kat. D 4-årig	Strategikutt 1,2 % (3,6 mill. kr) Effektiviseringskutt 0,5 % (1,5 mill. kr)
1.2	Resultatmidler åpen ramme (utdanning)	1 741	1 568		3 309	Endring fra 2015 til 2016	
1.3	Resultatmidler lukket ramme (forskning)	437	-7 045		-6 608	Endring fra 2015 til 2016	
1.4	Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	1 686	-337		1 349	0,7 reduksjon i årsverk	
	Delsum rammebudsjett	7 504	-4 894	-5 103	-2 493		

De 15 nye studieplassene i tabellen over er av ulik lengde og i ulike kategorier og tilsvarer finansiering av 11 femårige integrerte lektorplasser.

Utgangspunktet for budsjettammen for 2018 er bevilgningen fra 2017 på 145,6 millioner kroner. Lønns- og priskompensasjon på 2,5 % legges på alle budsjettelementer, totalt 7,5 millioner. Midler for allerede tildelte studieplasser innenfor integrert lektorutdanning legges til med 920 000 kr. Strategikuttet på 1,2 % og effektiviseringskuttet på 0,5 % fører til en svekkelse av budsjettammen på 5,1 millioner. Resultatmidler fra åpen ramme bidrar positivt med 3,3 millioner, men lukket ramme reduserer inntektene med 6,6 millioner. Totalt sett svekkes fakultetets frie inntekter (annuum) med 3,8 mill. kr i 2018. Konsekvensjustert ramme for hele grunnbevilgningen neste år er 321 millioner før foreslåtte endringer, en reduksjon på 2,2 millioner fra året før.

Tabell 3: Inntekter og kostnader

	Budsjett 2017	Prognose 2017	Budsjett 2018
KD-inntekter	323 840 100	321 031 792	320 721 815
Ins tituttinntekter	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Investeringar	1 176 000	1 071 300	1 500 000
Lønns kostnader	278 367 100	282 893 635	289 197 872
Andre drifts kostnader	38 126 600	30 497 923	31 290 061
Interne transaksjonar	9 260 400	9 758 874	9 293 171
Sum	-1 910 000	-1 810 059	-5 559 289

Lønnskostnader

Det er lønn som utgjør storparten av fakultetets budsjett, og det er først og fremst der vi videre kan redusere kostnader.

Tabell 4: Gjennomsnitt antall årsverk

	Grunnbevilgning				Rekruttering	BOA	Totalt
	Vitenskapelige		Administrative				
	Faste	Midlertidige	Faste	Midlertidige			
2015	190	32	85	10	88	33	439
2016	186	26	83	8	82	24	408
2017	182	23	82	7	72	24	389
<i>Endring</i>	<i>-8</i>	<i>-9</i>	<i>-3</i>	<i>-3</i>	<i>-17</i>	<i>-10</i>	<i>-50</i>

Tabellen viser årsgjennomsnitt antall årsverk. For 2017 pr. august. HF's aktivitet har gått betydelig ned de siste årene og det har vært en samlet nedgang tilsvarende 50 årsverk. Griegakademiet er ikke med i tabellen.

Fakultetet har de siste to årene trukket inn en rekke vitenskapelige og administrative stillinger ved avgang, og kun ansatt der det har vært helt nødvendig for å ivareta langsiktige forpliktelser. Nedgangen i BOA fra 2016 må ses i lys av denne nedskaleringen. I budsjettforslaget legger vi til grunn at staben reduseres med ytterligere netto ca. 13 årsverk samlet sett både i vitenskapelige og administrative stillinger. For at ikke dette skal gi utslag i ytterligere svekket BOA, er det nødvendig at HF tilføres midler utenfor fast ramme. Reduksjon i faste stillinger skjer i forbindelse med naturlig avgang og turnover. Det vil også bli foretatt en ny kritisk gjennomgang av midlertidige stillinger.

Fakultetet hadde forut for 2015 i noen år flere tilsatte i rekrutteringsstillinger enn måltallet tilsa. Hovedårsaken til dette var at vi i 2013 tilsatte i 8 midlertidige postdoktorstillinger over eget grunnbudsjett for å bygge ned et overskudd og fordi det har vært forlengelser i stipendiatstillinger. I 2017 vil vi på grunn av generell forsiktighet og forsinkelser komme ca. 10% under måltallet for rekrutteringsstillinger. I 2018 skal vi være tilbake med god balanse i forhold til måltallet på 80,3 rekrutteringsstillinger og har behov for flere.

Driftskostnader

I 2018 vil vi så langt som mulig opprettholde driftsbudsjettene til grunnenhetene på samme (minimale) nivå som i 2017. Tildelingen til små driftsmidler opprettholdes på 1,5 millioner kroner.

Arealkostnader

Arealkostnadene har de siste årene økt betydelig mer enn alminnelig lønns- og prisjustering uten at fakultetet har fått nye arealer. I 2016 og 2017 har vi arbeidet med fortetting og reduksjon av arealer for å kompensere for økte kostnader. Vi har frigjort Villaveien 1 og flyttet emeriti og prosjektansatte til eksisterende lokaler på Sydneshaugen skole og til HF-bygget. Vi har også frigjort Fastings Minde og flyttet ansatte til lokaler på Sydnesplassen 12-13. Sydnesplassen 12-13 vil fortettes ytterligere ved å få plass til vår SFF i eksisterende lokaler.

UiB planlegger salg av Ida Bloms Hus og SKOK/SVT må derfor flytte. Signalene fra EIA har vært skiftende om tidspunkt for flytting, men det forventes at dette vil landes i 2018. En forutsetning er at arealkostnadene ikke skal øke på grunn av flyttingen.

HF ønsker å satse på lektorutdanningen og ønsker å etablere en *lektorlab* i 4. etasje i eksisterende studentlokaler i Sydneshaugen skole. Det vil spilles inn til EIA sitt budsjett å tilpasse areal til dette formålet.

Bygg- og bygningsinvesteringer

Det er ikke rom for nye investeringer og tiltak innenfor fakultetets egen ramme. Behov som er meldt inn fra grunnenhetene vil bli spilt inn til EiA som tiltak utenfor egen budsjetttramme.

Andre investeringer og vitenskapelig utstyr

Det er jevnlig behov for generell utskifting av datautstyr ved hele fakultetet, som for tidligere år. Det vil bli satt av 0,5 millioner kroner til dette. Bortsett fra helt nødvendig utskifting av datautstyr, er det ikke rom for å sette av midler på fakultetets budsjett til denne type investeringer.

Innsparing (og effektivisering)

I 2018 vil fakultetet videreføre innsparinger og iverksette nye tiltak for å bedre budsjettsituasjonen og styrke det økonomiske handlingsrommet:

- I forbindelse med prosjektet HF2018 er studietilbudet gjennomgått i detalj helt ned på emnenivå. Arbeidet med implementeringen av nye studieprogrammer med innføring av fellesemner til erstatning for disiplinspesifikke emner fortsetter og forventes på sikt å redusere vikar- og lønnsutgifter.
- Nedbemanning i vitenskapelige stillinger. Fakultetet legger i løpet av høsten fram en bemanningsplan for fakultetsstyret med konkrete forslag til ytterlige reduksjon i bemanningen ved naturlig avgang.
- Nedbemanning i administrative stillinger. HF vil arbeide videre med administrativ nedbemanning, blant annet knyttet til forenkling og gevinstrealisering ved innføring av digitale løsninger og mulige organisatoriske endringer.
- Ressursstyring. Fakultetet vil utarbeide bedre oversikter over forholdet mellom undervisningsressurser og studietilbud ved fag og institutter, og gjennomgå rutineene for timeregnskap for bedre utnyttelse av tilgjengelige undervisningsressurser.
- Allokering av undervisningsressurser. Fakultetet vil arbeide for å omdisponere undervisningsressurser fra fagområder med god bemanning til fag som er presset. Dette vil kunne avhjelpe vikarbehovet og dempe virkningene av nedbemanningen.
- Eksamenskostnader. Fakultetsledelsen vil vurdere tiltak for besparelser i eksamensavviklingen, først og fremst ved utvidet bruk av enmannskommisjoner.
- Utsette tilsetninger. Stillinger under utlysning med planlagt oppstart 01.01.18 vil gjennomgå med mål om utsatt oppstart til tidligst 01.08.18.

Økt inntjening

Fakultetet forventer, utfra langtidsprognose, at den økonomiske situasjonen vil kunne ta seg opp i årene etter 2018. Opptakstallene for de siste årene viser en gledelig økning som vil gi utslag i resultatinntekter fra utdanningssiden på sikt. På forskningssiden er det forventninger om at den nyetablerte SFF'en ved AHKR vil bidra til økte resultatinntekter og økt eksterntfinansiert prosjektportefølje. Fakultetet vil også søke å forbedre sine resultatinntekter gjennom målrettet prosjektstøtte og tett oppfølging av publisering.

Flere forventede forskningspolitiske tiltak legger til rette for at humaniora i årene framover kan forvente bedre prosjekttilslag, som for eksempel NFRs inkorporering av humaniora perspektiver i flere programutlysninger, mulighetene for å få punktet «kulturelle endringsprosesser» inn i regjeringens reviderte langtidsplan for forskning og utdanning, og tydeligere åpning for humaniora i EUs kommende rammeplan etter H2020. Samlet sett gir dette grunn til optimisme på sikt.

Utdanning

HF2018. Et langsiktig tiltak for å styrke kvaliteten og opprettholde den faglige bredden, har vært en revisjon av fakultetets studieprogramportefølje (HF2018). Ny studieprogramportefølje vil bli iverksatt i to omganger, med opptak høsten 2018 og høsten 2019. Fakultetets arbeid med revisjon av studieprogramporteføljen i prosjektet HF2018 går høsten 2017 inn i en fase der studieplaner og emnebeskrivelser ferdigstilles og rekrutteringsmateriell skal utarbeides for de nye programmene. En del program slås sammen, studieretninger og -program får fellesemner og studieprogrammene vil bygge på bredere, mer fleksible og mer tverrfaglige fagmiljøer. Målet er også at den nye porteføljen skal gi en bedre balanse mellom undervisningstilbud og undervisningsressurser ved fakultetet. Parallelt med HF2018 vil vi også arbeide for å øke innslagene av praksis i utdanningsløpene, og med videreutvikling av differensierte lærings- og vurderingsformer.

Omprioritere studieplasser. HF vil høsten 2017 se på muligheten til å gjøre interne omprioriteringer av studieplasser mellom sine studieprogrammer for best mulig utnyttelse av søker tallene, faglige prioriteringer og kapasitet. Vi vil særlig vurdere dimensjoneringen av masternivå og lektorutdanning/lærerutdanning. **PPU.** Fakultetet vil gjennomgå opptakskrav til PPU for å vurdere om det er muligheter for å øke rekrutteringsgrunnlaget ved å gjøre justeringer i vurderingen av opptaksgrunnlaget, for eksempel ved å gå inn for opptak på bakgrunn av ett undervisningsfag.

Studentrekruttering Fakultetet vil fortsette sitt arbeid med profilerings- og rekrutteringstiltak, blant annet gjennom det nye Rekrutteringsforumet ved HF, skolekontakt, "Ka vil du bli", Åpen dag, deltakelse i Forskningsdagene, samarbeid med praksisskoler og universitetsskoler og utvidelse av UNG student, der elever fra videregående skole tar emner ved UiB. Iverksetting av handlingsplan for internasjonalisering ved UiB vil også få prioritet og skal bidra til å øke studentmobiliteten for å nå UiBs måltall.

Studiekvalitet og gjennomføring Fakultetet vil ha et sterkt fokus på å skape gode læringsmiljø for studentene for å hindre frafall og øke gjennomføringen. HF har i studiebarometeret god uttelling på «undervisning og veiledning» og «medvirkning» og vi vil bygge videre på dette. HF har de senere årene hatt fokus på en mottaksuke med studiestartgrupper, som tidlig skaper tilhørighet faglig og sosialt for nye studenter, og ser på dette som et viktig virkemiddel for å øke trivsel og tilhørighet, og for å motvirke frafall fra studiene. HF har fra våren 2017 innført gradsseremoni også for masterkandidater, slik at både bachelorkandidater og masterkandidater nå markeres ved avsluttet grad i universitetets aula.

Meritteringsordninger. I løpet av 2018 vil HF følge opp meldingen "Kultur for kvalitet" ved å videreutvikle meritterings- og incentivordninger for økt undervisningskvalitet.

Etter- og videreutdanning og digitale undervisningsressurser HFs fagportefølje er svært relevant for etter- og videreutdanningstilbud, ikke minst for skole- og kultursektoren. Vi vil legge til rette for utvikling av flere tilbud innen utdanningsdirektoratets Kompetanse for kvalitet, men også andre kurs på oppdrag. Flere av fagmiljøene ved HF arbeider med utvikling av nyskapende undervisningsmetoder og digitale læremidler. Særlig ved fremmedspråkene arbeides det for å kunne posisjonere seg mot kommende SFU-utlysning. HF har i 2017 prioritert ekstra administrative EVU ressurser for å videreutvikle rutiner og styrke søknadsarbeidet mot EVU-utlysninger. Dette forventer vi vil bidra til en økt EVU portefølje på sikt.

Forskning og forskningsadministrasjon

HF sitter i styringsgruppene for UiBs satsningsområder HavLivSamfunn og ønsker å bidra sterkere inn i disse.

Innenfor UiBs marine satsning for eksempel vil HF se på mulighetene til å følge opp punktet "Havets historier". Dette vil passe inn i de eksisterende planene om å skrive UiBs vitenskapshistorie. En slik satsning inn mot de strategiske områdene må ses i sammenheng med den generelle forskningssatsningen som er beskrevet nedenfor (2.1.2, Pri 2a). I en slik forskningsstrategisk sammenheng vil man også etter evne følge opp initiativ fra områdene "Klima og energiomstilling" og "Globale samfunnsutfordringer", og se dette i sammenheng med fakultetets pågående aktivitet på områdene (jf. kap. 6).

HF fikk i 2017 to av UiBs fire SFF-søknader videre til andre søknadsrunde, og fakultetets søknad var den eneste ved UiB som fikk tilslag. SFF-prosjektet «Centre for Early Sapiens Behaviour», SapienCE, er

et tverrfaglig, tverrfakultært og internasjonalt prosjekt ledet av professor i arkeologi Chris Henshilwood.

Fakultetet har en sentral rolle i UiB sin klynge for middelalderforskning og har prioritert fire stipendiater til dette feltet, samt fått på plass faglig koordinator og lyst ut en toårig prosjektstilling knyttet til oppstart av klyngesatsingen.

Av H2020-søknader har HF i 2017 fått tilslag på tre Marie Skłodowska-Curie søknader (samt en i 2016) og har med en kandidat videre til andre runde på ERC Consolidator Grant. Flere ERC kandidater er godt i gang med å utforme søknader.

Fakultetet har fokus på forskningsrådgivning og administrativ forskningsstøtte gjennom fakultetets BOA-gruppe og et eget forskningsadministrativt nettverk bestående av forskningsrådgivere, prosjektøkonomer, HR-rådgivere og kommunikasjonsrådgivere. Det systematiske forskningsadministrative arbeidet synes å fungere bra og å gi resultater. Kompetanseheving, videreutvikling av rutiner og god kommunikasjon og samhandling, faglig og administrativt, på tvers i organisasjonen vil fortsatt bli prioritert.

Rekrutteringsstillinger og forskerutdanning

Forskerutdanning er en av fakultetets kjernevirksomheter i skjæringsfeltet mellom utdanning og forskning. I årene som kommer vil forskerutdanningen bli en viktig del av forskningssatsningen ved fakultetet.

Fokus på forskerrekutter og yngre forskertalenter vil være helt sentralt som et ledd i oppfølgingen av HUMEVAL og Humaniorameldingen. Fakultetet følger opp UiBs handlingsplan for forskerutdanning og vil ha fokus på akademisk utvikling, karriereutvikling, veilederopplæring, internasjonalisering og innovasjon.

Hoveddelen av det faglige innholdet i forskerutdanningen er organisert på de enkelte instituttene. Fakultetsnivået har i dag ansvar for emner i overførbare ferdigheter som en del av opplæringsdelen og har etablert tre emner som har vært tilbudt med godt resultat i 2015 og 2016. I 2017 vil fakultet tilby to emner: *Basiskompetanse i universitetspedagogikk* og *Literature review and publishing for PhD candidates*, det siste i samarbeid med UB.

Fakultetet inviterer dessuten nye stipendiater til startseminar hvert år. To av instituttene (LLE og IF) har utarbeidet modeller for lokale forskerskoler. I tillegg deltar UiBHF gjennom instituttene og sentrene i flere nasjonale forskerskoler; LingPhil – Den nasjonale forskerskolen i lingvistikk og filologi, ATTR - Nasjonal forskerskole for tekstfortolkning, TBLR – Den nasjonale forskerskolen Tekst, bilde, lyd, rom, Den nasjonale forskerskolen i kjønnsforskning

I den kommende perioden vil dekanatet ha ytterligere fokus på internasjonalisering, og ønsker å tilrettelegge for at flere av våre kandidater kan realisere lengre utenlandsopphold. Vi ønsker å styrke våre forskerrekutters (Ph.d. og post.doc.) karrieremuligheter, blant annet ved å utarbeide et kurs i forskningsledelse. Fakultetet er også involvert i et prosjekt med BTO som kan styrke våre kandidaters evne til å tenke innovativt og bidra til innovasjon, noe som vil være særlig aktuelt for stipendiater knyttet til Middelalderklyngen. I tillegg har vi flere offentlige ph.d.-prosjekter finansiert av Forskningsrådet. Angående veilederopplæring, vil fakultetet, i tillegg til instituttene lokale opplegg,

implementere og tilpasse det sentralt utviklede elektroniske kurset i veilederopplæring og vurdere om dette skal gjøres obligatorisk for nyansatte.

2.1.2 Forslag til endringer i egen ramme utover konsekvensjustering

Ved omdisponering av midler innenfor egen ramme kan fakultetet i 2018 og de nærmeste årene fremover bare i begrenset grad følge opp strategiske satsninger. Tiltakene det søkes om utenfor egen ramme, er dels forankret i fakultetets og universitetets strategi, dels en oppfølging av HUMEVAL og Humaniorameldingen. Tiltakene er basert på budsjettinnspill fra grunnenhetene og dialog med universitetsbiblioteket.

Foreslåtte endringer i budsjettammen for 2018 er på 10,9 millioner. Forslagene blir presentert i prioritert rekkefølge.

Tabell 5: Foreslåtte endringer i budsjettamme 2018 – prioritert rekkefølge

Prioritet	Foreslått endring i budsjettammen	Post	Budsjett 2018
1	Varig styrking av fakultet - Behovsprøvde midler overføres til basis	1.1	4 100
2a	Forskningssatsing innen humaniora (2018-2020) - Knyttet til HUMEVAL og Humaniorameldingen	1.1	1 000
2b	Forskningssatsing innen humaniora (2018-2020) - Fire rekrutteringsstillinger med halvårseffekt	1.4	2 084
3	10 nye studieplasser til lektorprogram i historie eller religionsvitenskap (Kat. D)	1.1	4 13
4	10 nye studieplasser til lektorprogram i fremmedspråk, spansk som fag 1 (Kat. D)	1.1	4 13
5	Drift og vedlikehold av digitale infrastrukturer (Samarbeid med UB)	2	2 000
6	EVU-satsing i norsk som andrespråk(LLE)	1.1	9 00
SUM			10 910

Pri. 1 Varig styrking av fakultetet

I budsjett for 2017 ble HF tilgodesett med to pluss fire millioner i basis, der fire millioner ble knyttet til prosjektet HF2018 og utløses ved behov. Denne økonomiske styrkingen muliggjorde ansettelse i 9 av de 17 faste vitenskapelige stillinger som ble vakante i 2016-17, og er helt avgjørende for at HF2018 kan gjennomføres. Første opptak til revidert studieportefølje ved HF er høsten 2018 og høsten 2019.

HF2018 er nå en varig omstrukturering av studieporteføljen ved HF, og behovet er permanent. Behovet er redegjort for i dialog med økonomiavdelingen (ePhortesak [2016/5203-108](#)).

Fakultetet kan ikke sterkt nok understreke at et bortfall av dette tilskuddet vil kunne gjøre uopprettelig skade på så vel fagbredden ved fakultetet som på den nødvendige bemanningen i sentrale disiplin-fag ved lektorutdanningen, miljøer som til dels står foran generasjonsskifter. En eventuell stillingsstopp ved HF de neste par år vil for eksempel bety en rasering av miljøet i nordisk språk ved UiB.

Vi legger til grunn at de fire millionene som ble tildelt i 2017 gjøres til en del av den faste rammen, som en varig styrking av fakultetet.

Pri.2a Forsknings-satsing innen humaniora (2018-2020)

Stortingsmeldingen om humaniora og HUMEVAL, som begge kom i 2017, vitner om stor interesse for de humanistiske fagene. Fakultetet betrakter denne oppmerksomheten som en unik mulighet til å løfte de humanistiske perspektivene og styrke deres betydning. Samtidig vil nedbemanning innebære svekket BOA-innsats. Dekanaten ønsker strategisk å styrke forskningen i de humanistiske fagene for å bekrefte at humaniora ved UiB er sterkt, viktig og avgjørende i internasjonal, nasjonal og lokal sammenheng.

HUMEVAL peker på fire områder hvor HF ved UiB har et forbedringspotensial: strategisk forskningsledelse, ekstern finansiering (herunder talentutvikling av forskerrekutter og yngre forskere), internasjonalisering og publisering.

Fakultetet har i perioden 2018-2022 som ambisjon systematisk å styrke fakultetet på disse områdene og ser på dem som integrerte utfordringer. Fakultetet ønsker å identifisere og aktivt støtte de forskerne som har forutsetningene og motivasjon for å søke store eksterne prosjekter, slik som ERC, toppforsk, SFF, BFS, men også å yte mer målrettet støtte til de som ønsker å søke finansiering gjennom programmene til Forskningsrådet. Dette gjelder de tradisjonelle programmene hvor HF-forskere har søkt tidligere, som SAMKUL og FRIHUM, men også andre programmer hvor humanistiske perspektiver er etterlyst, eks. VAM.

Som et ledd i dette vil fakultetet gjøre det mulig for slike miljøer å knytte til seg internasjonal ekspertise for å sikre nettverksoppbygging, men også som aktive partnere i arbeidet med søknader. Fordi det er påvist nær sammenheng mellom lengre utenlandsopphold og økt kvalitet i forskningen, vil økt internasjonal mobilitet blant våre forskere og forskerrekutter være en viktig målsetting for fakultetet. Vi vil derfor be om midler utenfor rammen for å kunne sette av finansiering til de som ønsker å ha kortere utenlandsopphold enn MSCA-finansiering tilsier, primært for våre ph.d.-kandidater og postdoktorer. Lav forskningsrådfinansiert prosjektportefølje gir utslag i redusert mulighet for våre stipendiater og post doc'er til å søke mobilitetsmidler derfra. Vi vil også styrke søknads og prosjektkompetansen hos våre forskerrekutter ved å utarbeide et kurs i forskningsledelse.

Fakultetet ligger også i laveste finansieringskategori for rekrutteringsstillingene ved UiB. Rekrutteringsstillinger i for eksempel arkeologi med forventning om feltarbeid er kostnadskrevende og må kompenseres av fakultetets ramme.

Fakultetet ønsker også å øke andelen av forskere som publiserer internasjonalt på nivå 2, og ønsker å sette av midler til å kunne hente inn faglig feedback til manuskripter som skal vurderes. I tillegg vil

fakultetet, i tråd med de nye parameterne for publikasjonsuttelling, stimulere til at flere av våre forskere sampubliserer med forskere fra andre institusjoner i Norge og internasjonalt.

Som denne budsjettsaken viser så har HF selv ikke økonomisk handlingsrom til å følge opp disse satsingene uten særlig støtte til dette.

For å gjennomføre en strategisk forskningssatsing knyttet til HUMEVAL og som bidrag til å bedre de forskningsbaserte resultatindikatorene ved HF, ber vi om en million i 2018 og at dette økes til to millioner i 2019 og 2020.

Pri. 2b Forskningssatsning innen humaniora – rekrutteringsstillinger

Det vil også innebære en styrking av fakultetets strategi å kunne øremerke nye rekrutteringsstillinger til særlig sterke fagmiljøer som tenker å søke om eksternfinansiering. Rekrutteringsstillinger, særlig på postdoktornivå, er en svært viktig ressurs, ikke minst strategisk i forhold til å styrke fagmiljøer som lykkes med å få tilslag på søknader om eksternfinansiering.

Vi ber om fire nye rekrutteringsstillinger som skal knyttes til fagmiljøer som har potensiale til og ønsker å søke om ekstern finansiering.

Pri. 3 10 nye studieplasser til lektorprogram i historie eller religionsvitenskap

Lektorutdanningen ved UiB må styrkes, blant annet gjennom prioritering av studieplasser – både internt på fakultetet, mellom fakultetene og i forhold til departementets tildelinger.

Ved AHKR er et nytt lektorprogram i historie eller religionsvitenskap satt i gang høsten 2017. Det var stor søknad til programmet (til sammen 116 førsteprioritetssøkere til 11 plasser) og det vil være strategisk viktig for fakultetet å øke antallet studieplasser. For 2017 har vi sagt oss villig til å ta opp 40 studenter uten å få tilført nye studieplasser. Skal et slikt opptakstall videreføres, eller økes, må det tilføres studieplasser. Det har over lengre tid vært ledige plasser på våre toårige masterprogram, og vi vil derfor be om å få omdisponere disse til lektorutdanningene. Dette vil likevel ikke være nok til å videreføre et tall på 40 plasser på lektorprogrammet i historie eller religionsvitenskap.

Vi ber derfor om 10 nye 5-årige studieplasser til lektorprogrammet i historie eller religionvitenskap,

Pri. 4 10 nye studieplasser til lektorprogram i fremmedspråk, spansk som fag 1

Vi er i ferd med å ansette en fagdidaktiker i spansk, og vil derfor for første gang ha mulighet til å tilby spansk som fag 1 i lektorutdanningen i fremmedspråk. Spansk er det største fremmedspråket i norsk skole, og lektorutdanningen ved HF har ikke inkludert spansk som fag I, kun som fag II.

Vi ber om ytterligere 10 nye 5-årige studieplasser til lektorprogrammet i fremmedspråk, spansk som fag 1.

Pri. 5 Drift og vedlikehold av digitale infrastrukturer (Samarbeid med UB)

Arkivene og samlingene ved fakultetet bør være digitaliserte, lett tilgjengelige og skal være viktige ressurser for forskning, undervisning og formidling

Fakultetet har opprettet et arkiv- og samlingsutvalg for å sikre og utvikle fakultetets digitale og fysiske samlingsmateriale i samarbeid med UB. Flere av disse samlingene mangler driftspersonale som følge av pensjonsavgang. Flere digitale ressurser har UiB et driftsansvar for i fem år etter prosjektslutt. For alle samlingene er UB en sentral samarbeidspartner og HF vil koordinere sin innsats med UB (jf UBs budsjettinnspill). UB har per i dag utstyr og digital infrastruktur som kan fungere for

mye av HF's digitaliseringsbehov (enkelte samarbeidsaktiviteter for digitalisering pågår allerede). Det man mangler er personell for å gjennomføre mer omfattende digitaliseringsprosesser (klargjøre materialet, digitalisere, lage metadata, tilgjengeliggjøre, arkivere materialet). For å sikre drift, bruk og effektiv samordning med UBs samlinger trenger fakultetet 2 millioner kroner på budsjettet for 2018.

Vi kan i fellesskap starte digitaliseringsaktiviteter i 2018 om vi har personell. Digitalisering betyr også økte kostnader for lagring (drift) som må planlegges. I utvalget for HF's arkiver og samlinger ble det laget en rapport av UB som gir en oversikt og tilstand for HF's ulike samlinger. Den kan utgjøre et grunnlagsdokument for beslutninger om prioritering av digitalisering.

To konkrete eksempler kan trekkes fram: 1) Fakultetet er i dialog med mulige samarbeidspartnere for større ordboksprosjekter av nasjonal betydning i nær framtid. Slike prosjekter er knyttet til den nylig overførte språksamlingen, og det er viktig at fakultetet viser initiativ og posisjonerer seg på dette feltet. 2) Gjennom et mangeårig, NFR-finansiert samarbeidsprosjekt med en rekke institusjoner i inn- og utland (CLARINO) som nylig er avsluttet, har UiB påtatt seg en forpliktelse til vedlikehold og tilgjengeliggjøring av et større datalingvistisk materiale som inngår i en europeisk infrastruktur for språkteknologi.

Vi ber om to millioner kroner til klargjøring, digitalisering og tilgjengeliggjøring av digitale infrastrukturer i samarbeid med UB.

Pri. 6 EVU-satsing i norsk som andrespråk

HF har et uutnyttet potensial for satsing på etter- og videreutdanning i flere fag. Et viktig område er norsk som andrespråk, både Prisme og andre spesialtilpassede undervisningsopplegg. Uten tilleggsmannskap kan ikke LLE satse videre på dette feltet. Institutt og fakultet har i samarbeid med UiB Videre tatt flere initiativ overfor rektor og sentraladministrasjonen for å få i stand en resultatbasert tilsetting som setter fagmiljøet i stand til å ivareta disse behovene. Rektor har signalisert vilje til å bidra til å redusere risiko ved oppstart av et slikt EVU-studium gitt HF sin økonomiske situasjon.

Vi ber om en stilling på førsteamanuensisnivå i to år fra 2018 for å utvikle og drive EVU-satsingen innenfor norsk som andrespråk, slik at et selvfinansierende tilbud kan etableres.

Bygg og bygningsinvestering utenfor rammen

Etter innspill fra enhetene har vi laget en oversikt over diverse bygningsmessige behov som fakultetet prioriterer øverst for 2018, og som blir spilt inn til EIA sitt budsjett, jfr. brev fra EIA datert 29.6.16 (sak 16/5203).

Våre tre øverste prioriteringer er som følger:

1. Lektorlab i Sydnes skole. Ombygging av lesesal med nødvendige læringsplattformer og IT-utstyr. Del av satsningen på lektorutdanningen.
Estimert kostnadsoverslag fra EIA og IT er 704 000,-
2. Fakultetsledelsen har i møter med EIA spilt inn ønske om å utrede muligheten for et nytt arealeffektivt bygg ved siden av HF-bygget. Dette for å samle HF sine fagmiljøer, studenter og administrasjon tettere geografisk og for å ta ned arealkostnadene.

- Gjennomgang av HF-byggene i sin helhet for å kartlegge behov og muligheter, inkludert mulighet for å etablere et felles lunsjrom i HF-bygget.

2.2 Øremerket budsjett utenfor rammen

Tabell 6: Øremerkede midler

Prosjektnr	Annet øremerket HF	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Endring	Endring %
700253	Studiesentre England/Tyskland	10 476	10 738	262	2,5 %
000000	Kompensasjon for verv	146	150	4	2,5 %
700268	Vitenskapshistorie, Geofysen (2016 - 2017)	1 737		-1 737	-100,0 %
700268	Vitenskapshistorie, UiB (2016 - 2019)	2 044	2 095	51	2,5 %
700304	Unescoprofessorat 4 år (2017 - 2020)	2 000	2 050	50	2,5 %
000000	Middelalderklyngen 3 år (2017 - 2019)	1 600	1 640	40	2,5 %
000000	Frikjøp leder Holberg 4 år (1.8.2015-31.7.2019)	532	545	13	2,5 %
	Sum	18 535	17 218	-1 317	-7,1 %

Studiesentrene i England og Kiel: Mesteparten av bevilgningen øremerket studiesentrene disponeres til studiesenteret i York for å finansiere stillinger og samarbeidsavtalen med Universitetet i York. Det er en stabil høy aktivitet. Kostnadsnivået påvirkes av valutakursen. Studiesenteret i Kiel har dreiet virksomheten til også å inkludere utvikling av forskningssamarbeid og har en fast bevilgning som ikke påvirkes av kursutviklingen.

Frikjøp: Flere av fakultetets vitenskapelige ansatte bidrar med sin kompetanse inn i sentrale verv og styrer, så som estetisk utvalg, lærerutdanningen og Holbergprisen.

Tildeling til vitenskapshistorie for Geofysen og UiB er gitt for å skrive Geofysens og UiBs historie i anledning framtidige jubileer.

Unescoprofessoratet er fireårig og hadde oppstart på slutten av 2016.

Tildelingen til Middelalderklyngen er treårig og vil bli brukt til en faglig koordinator og en prosjektstilling.

Andre øremerkede prosjekter ved fakultetet

Det humanistiske fakultet har også ansvar for oppgaver som finansieres utenom den ordinære budsjettildelingen til fakultetet.

Examen philosophicum er et fast studietilbud til alle nye studenter. Alle fakultetene finansierer kostnadene for ex. phil. ved bruk av studiepoenginntekter og generelle inntekter. Kostnadene blir fordelt på grunnlag av avlagte studiepoeng året før, samt tilleggskurs bestilt av fakultetene. Størsteparten av undervisningen blir gjort av faste undervisningsressurser, men også noen midlertidige. Totalkostnadene for 2018 er på ca. 21,3 millioner kr.

Norsk kursene er et studietilbud til utenlandske studenter og ansatte som finansieres med bevilgninger fra hhv. Studieadministrativ avdeling (SA) for studenter og HR-avdelingen for ansatte. Disse avdelingene «bestiller» så norskundervisning av fakultetet. En ny inntektsmodell er innført i 2017. Størsteparten av undervisningen blir gjort av faste undervisningsressurser, men også en del midlertidige. Totalkostnadene for 2018 vil bli på ca. 11 millioner kr.

Fakultetet tilbyr mange kurs innen **etter- og videreutdanning innenfor grunnbevilgningen**, for eksempel i spansk, arabisk og kinesisk, norsk, norsk som andrespråk, nordisk språk og litteratur samt forskning i og på museum. Inntektene for 2018 på grunnbevilgningen antas å bli 1,3 millioner kr (se også instituttinntekter).

2.3 Budsjett for instituttinntekter

Instituttinntekter i budsjettammen for 2017 er på 5 millioner kroner, mens budsjettet for 2018 er på 6 millioner. Instituttinntekter er frie inntekter til fakultet og institutt fra andre kilder, så som studentbetalinger, kompendiesalg, og grunnbevilgninger mottatt gjennom andre offentlige institusjoner.

Vi regner som instituttinntektene alle inntekter til grunnbevilgningen i 3xxx-serien, utenom inntekter fra Kunnskapsdepartementet og avskrivningsinntekter.

De viktigste instituttinntektene er knyttet til etter- og videreutdanning. Derfor ønsker vi å flytte deler av instituttinntektene fra prosjekt 000000 (annuum) til prosjekt 700117 (EVU) i budsjett 2018.

Tabell 7: Budsjett instituttinntekter

Instituttinntekter - prosjekt 000000	3	-4 000
Instituttinntekter - EVU prosjekt 700117 (norsk som andrespråk, m. fl.)	3	5 000

2.4 Budsjett for inntekter til avskrivninger

Inntekter til avskrivninger som ligger inne i rammen fra 2017 er på 1,12 millioner kroner. Når vi legger til grunn eksisterende avskrivninger sammen med investeringsplaner for 2018, ser vi behov for å redusere avskrivningsinntekten med 770 000 sammenlignet med 2017. Avskrivninger har ingen realeffekt.

Tabell 8: Budsjett for inntekter til avskrivninger

	2017	2018	Endring
Årets avskrivninger	-1 920 000	-1 850 000	-70 000
Årets investeringer	800 000	1 500 000	-700 000
Årets avskrivningsinntekt	-1 120 000	-350 000	-770 000

3 Budsjettforslag 2018 – målsetning for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) bidrar til styrket forskningsinnsats ved fakultetet, økt rekrutteringsgrunnlag, doktorgradsproduksjon, flere postdoktorer, publikasjoner og mer internasjonalt samarbeid. Erfaringer tilsier at også søknadsutviklingen i seg selv gir verdifull kunnskapsoppbygging og utvidelse av internasjonale nettverk.

Fakultetet har i perioden 2011-2016 hatt BOA-inntekter på mellom 45 og 66 millioner kroner årlig. Budsjettet for 2017 er 53,5 millioner, og vi forventer om lag det samme nivået på BOA-inntekter i 2018.

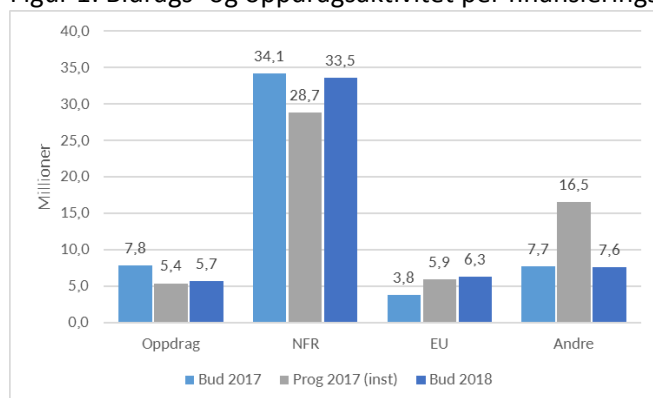
Prognosen for 2017 i budsjettforslaget er basert på innspill fra instituttene og avviker derfor fra rapporteringen for juli. Det er lagt inn en moderat forventning om tilslag på innsendte søknader i vedlagte budsjettforslag for 2018.

UiB planlegger med en BOA-vekst på 5,7 % i 2018 sammenlignet med 2017. Fakultetet har ifølge budsjett en samlet forventet nedgang på 0,6 % i sin BOA-portefølje fra 2017 til 2018. Fakultetet er bekymret for hvordan pågående nedbemanning vil påvirke BOA-inntektene på sikt. Imidlertid venter vi en oppgang på hele 66 % fra EU, som gir den høyeste uttellingen innenfor eksternfinansiering.

Tabell 9: Budsjettforslag 2017 - Bidrags- og oppdragsaktivitet (BOA)

Budsjettforslag BOA for Inntekter Det humanistiske fakultet (tusen kr)	Budsjett 2017 inntekt for aktivitet	Prognose 2017 inntekt for aktivitet	Budsjett 2018 inntekt for aktivitet	Endring	Budsjett 2018 Fakturert inntekt
Forskningsrådet	34 138	28 750	33 521	-617	33 521
EU	3 820	5 896	6 323	2 503	6 323
herav EU, forskning		5 896	6 323		6 323
herav EU, utdanning og annet		-	-		-
Andre	7 680	16 493	7 603	-77	7 603
herav andre - statlige etater	4 219	9 676	1 232	-2 987	1 232
herav andre - kommunale/fylkeskommunale etater		-	-	-	-
herav andre - organisasjoner		-	-	-	-
herav andre - gaveforsterkning		-	-	-	-
herav andre - gaver	832	733	467	-365	467
herav andre - næringsliv/privat		484	-	-	-
herav andre - stiftelser	1 629	3 222	3 404	1 775	3 404
herav andre - øvrige	1 000	2 378	2 500	1 500	2 500
Oppdrag	7 830	5 377	5 675	-2 155	5 675
Sum	53 468	56 517	53 122	-346	53 122

Figur 1: Bidrags- og oppdragsaktivitet per finansieringskilde

3.1 Bidrag fra Forskningsrådet

Forskningsrådet er fakultetets største eksterne inntektskilde. Måltallet for NFR-inntekter er 34,1 millioner for 2017, mens prognosen bare er 28,8 millioner. I 2018 forventer fakultetet et budsjett på 33,5 millioner kroner for den forskningsrådsfinansierte aktiviteten. Av dette er både videreføring av eksisterende eller nylig tildelte prosjekter og antatt ny aktivitet som resultat av prosjektsøknader meldt inn av institutt og sentre som for tiden er til behandling hos NFR, eller som det skal søkes om.

I 2017 fikk vi tilslag på SFF-prosjektet SapienCE som settes i gang i siste kvartal av 2017. I 2017 avsluttes en rekke større NFR-prosjekter ved fakultetet. Dette forklarer at økningen i aktivitet ikke er større i 2018.

3.2 Bidrag fra EU

Måltallet for EU-inntekter er 3,8 millioner for 2017, mens prognosen er 5,9 millioner. Inntekten fra EU-prosjekter ventes å bli 6,3 millioner kroner i 2018. Mesteparten av dette er eksisterende prosjektportefølje. Fakultetet har fått tilslag på fire 3-årige Marie Skłodowska-Curie prosjekter, der tre har oppstart i 2017 og ett i 2018.

Fakultetsledelsen opprettholder målsettingen om at det årlig skal sendes minst en søknad for henholdsvis ERC StG, ERC CoG og AdG, og har som ambisjon å øke bevisstheten om potensialet i MSCA.

3.3 Andre bidragsinntekter

Måltallet for andre bidragsinntekter er 7,7 millioner for 2017, mens prognosen er 16,5 millioner. For 2018 forventer vi reduksjon av inntektene til 7,6 millioner. Det er stort sett videreføring av eksisterende prosjekter. Fakultetet har to prosjekter knyttet til Kompetanse for kvalitet innen norsk og spansk. Det er aktuelt å søke slike midler for andre fagfelt dersom det kommer nye utlysninger fra Utdanningsdirektoratet. Vi vil også søke BFS, men har ikke lagt inn forventning om at vi får dette.

3.4 Oppdrag

Måltallet for oppdragsinntekter er 7,8 millioner for 2017, mens prognosen er 5,4 millioner. For 2018 venter vi inntekter på 5,6 millioner.

Ansvar for nasjonale prøver i engelsk ligger hos Utdanningsdirektoratet, som kjøper tjenester for å gjennomføre dette. Fra 2012-2017 har UiB hatt ansvaret i regi av Institutt for fremmedspråk, med Uni Research som underleverandør av tjenester. Utdanningsdirektoratet la en ny kontrakt ut på anbud i 2017, og fakultetet fikk tilslag på denne med oppstart 1.1.2018. I den nye kontrakten vil Uni Research ikke lenger være underleverandør, og all aktivitet er derfor på UiB. I tillegg til den opprinnelige avtalen er det separate avtaler som omfatter 3. klassetrinn og læringsstøttende prøver som fortsetter inn i 2018.

Et EVU-prosjekt for arbeidslivsstudier har en budsjettramme på ca. 0,7 millioner årlig. I tillegg er det inngått en 3-årig avtale med Hordaland Fylkeskommune innenfor norsk som andrespråk.

4 Innspill til budsjett for 2019

Fakultetene er invitert til å komme med forslag til UiBs innspill til statsbudsjett for 2019.

Styrking av humanistisk forskning

Humaniorameldingen og Humeval antyder at humaniora og humanistisk forskning har et underutnyttet potensial. Vi ber derfor om at UiB blir tilført midler for å realisere ytterligere den humanistiske forskningens muligheter både innenfor de strategiske satsningsområdene nasjonalt og lokalt og innenfor rammene av den frie forskerinitierte grunnforskningen i humaniora.

Departementet bør følge opp Stortingsmelding 25 med konkrete tildelinger. Dette gjelder særlig særskilte, øremerkede midler for å bevare utsatte småfag som representerer vesentlige humanistiske kompetanser. Denne muligheten er eksplisitt drøftet i meldingen. Særlig krevende språkfag bør få utvidet sin bachelorramme til 4 år.

Departementet bør revurdere den økonomiske premieringen av programstudenter. Humaniorameldingen gjør godt greie for at det såkalte frafallet innenfor humanistiske fag skyldes iboende og til dels positive trekk ved humaniorafagene. Det er urimelig at humaniorafagene skal straffes økonomisk for sin allmennfaglige egenart og at de tilbyr meningsfulle studieenheter av mindre omfang.

Departementet bør avse midler til ordboksatsninger. Flyttingen av språksamlingen til UiB legger grunnlaget for større samarbeidsprosjekter for digitalisering og utvikling av norske ordbøker. UiBs språkmiljø vil her samarbeide med andre relevante institusjoner.

Flere studieplasser innenfor den integrerte lektorutdanningen

Fakultetet ønsker å styrke lektorutdanningen. Fremtidens skole trenger flere faglig sterke lektorer i fremmedspråk, engelsk, norsk, historie og religionsvitenskap. Vår lektorutdanning er kjennetegnet av forskningsbasert undervisning og nærhet til forskningsfagene. Vi ber derfor om at UiB får tilført nye studieplasser innenfor den integrerte lektorutdanningen.

Studieplasser i Philosophy, Politics and Economics (PPE) (FOF)

I samarbeid med Økonomisk institutt og Institutt for sammenlignende politikk har HF ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier planer om oppretting av et femårig integrert studieprogram i Philosophy, Politics and Economics (PPE) med oppstart i 2019. Det søkes om 20 studieplasser.

Høyere finansieringskategori for fremmedspråk og arkeologi

Flere humanistiske studieprogrammer bør løftes opp i en høyere finansieringskategori. Dette gjelder særlig de undervisningsintensive fremmedspråkfagene og arkeologi. I dag gjenspeiler ikke grunnfinansieringen kostnadene forbundet med å drifte slike ressurskrevende undervisningstilbud. Fakultetet vil gjerne samarbeide med univeritetsledelsen om å sende inn forslag om dette. Det samme gjelder stipendiatsats på arkeologi med bakgrunn i kostnader knyttet til feltarbeid.

5 Langtidsbudsjett

Langtidsbudsjettet baserer seg på to modeller som beregner hhv. inntekts- og kostnadsutviklingen. Satt sammen kan disse to si noe om forventet handlingsrom for fakultetet over tid. I fakultetets nåværende situasjon ser vi på langtidsbudsjettet som en plan for å oppnå økonomisk balanse og betale ned akkumulert underskudd. Universitetets generelle signaler når det gjelder lønns- og priskompensasjon, strategikutt og effektiviseringskutt vises under.

Tabell 10: Generelle signaler

Endringer i basis (%)	2018	2019	2020	2021	2022
Forventa lønns- og priskompensasjon	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Effektiviseringskutt	0,5 %				
Strategikutt	1,2 %	0,8 %	0,9 %	0,8 %	0,9 %
Sum endring basis	0,8 %	1,7 %	1,6 %	1,7 %	1,6 %

5.1 Langtidsbudsjett grunnbevilgning

Vi ser at vi historisk sett har hatt stor variasjon i de ulike indikatorene. For utveksling, studiepoeng, doktorgrader, og publiseringspoeng forventer vi stabilitet i langtidsperioden. Her har vi vært forsiktige i anslagene, selv om vi forventer at omleggingen av studieprogrammene vil ha en positiv innvirkning på sikt. For oppdragsaktivitet, NFR og annen bidragsaktivitet forventer vi en inntektsreduksjon, mens for EU-midler beregner vi en stor vekst som vil ha betydning i 2019. Vi har lagt til grunn en tilbakeføring av strategikutt som skal dekke fire millioner pluss prisstigning. Dette er de fire millionene vi har regnet med fra 2017 knyttet til HF2018 som er beskrevet som behovsprøvd, men som vi har varige forpliktelser knyttet til. (jf. Ovenfor 2.1.2, Pri 1). Vi beskriver nedenfor to økonomiske scenarier for HF sin økonomi fremover, der scenario 2 er det foretrukne.

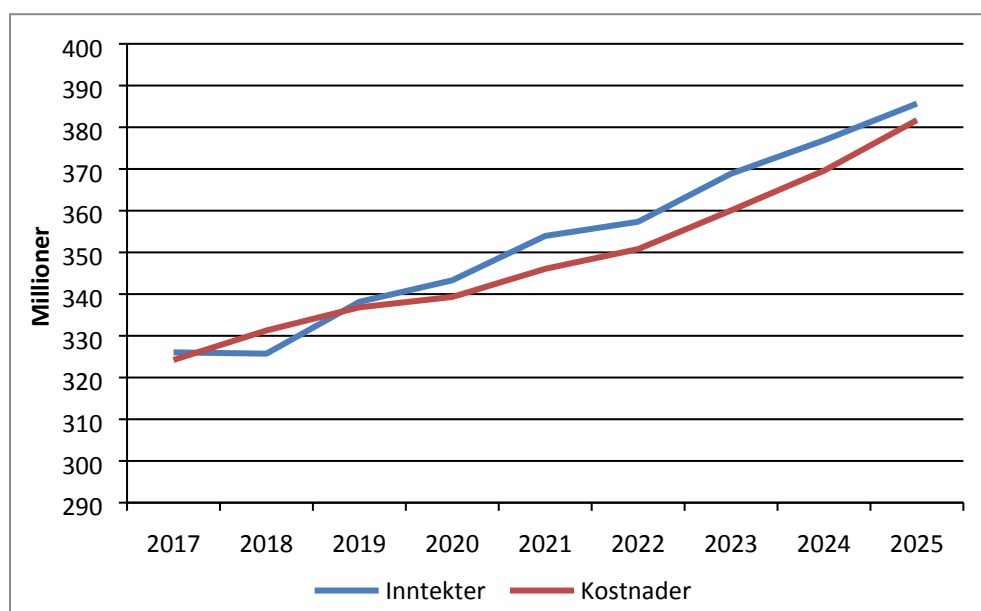
5.1.1 Scenario 1. Nedbetaling av underskudd mot 2022

Tabell 11: Scenario 1. Prognose langtidsbudsjett

Grunnbevilgninga	2016 regnskap	Prognose 2017	2018	2019	2020	2021	2022
KD-inntekter	372 205 721	321 031 792	320 721 815	333 148 182	338 310 987	348 943 676	352 346 809
Insittutinntekter	7 896 002	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Investeringar	3 383 997	1 071 300	1 500 000	1 545 000	1 591 350	1 639 091	1 688 263
Lønns kostnader	326 400 878	282 893 635	289 197 872	293 676 229	294 996 992	299 421 946	302 289 388
Andre drifts kostnader	31 727 420	30 497 923	31 290 061	31 908 763	32 466 026	34 440 007	35 123 207
Interne transaksjonar	24 221 830	9 758 874	9 293 171	9 704 137	10 259 578	10 560 333	11 690 116
Sum	-5 632 401	1 810 059	-5 559 289	1 314 053	3 997 041	7 882 300	6 555 835

Langtidsbudsjettet er ikke i balanse for hvert enkelt år slik det er bedt om, fordi det ikke er mulig å få til i 2018. I årene deretter vil den negative overføringen bli redusert fram mot 2022 da vi ser for oss å være i balanse på grunnbevilgningen.

Figur 2. Scenario 1

Langtidsbudsjettet for kostnader er basert på følgende forutsetninger om årsverk fram mot 2022. Til sammen må vi kutte netto 20,4 årsverk.

Tabell 12: Scenario 1. Prognose antall stillinger

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall stillinger basert på snittlønn	359,5	358,5	355,1	347,8	344,4	339,1
endring		-1,0	-3,4	-7,2	-3,4	-5,3

Andre driftskostnader, investeringer og interne transaksjoner er holdt om lag konstant, med unntak av husleie som øker med 4,0 % i modellen. Vi har lagt inn en økning i samlede driftskostnader til instituttene med en million fra 2021. Stillingsendring på (-1) i 2018 innebærer i realiteten at 4-5 avganger ikke kan erstattes fordi man må kompensere for utlyste stillinger med tilsetning i 2018.

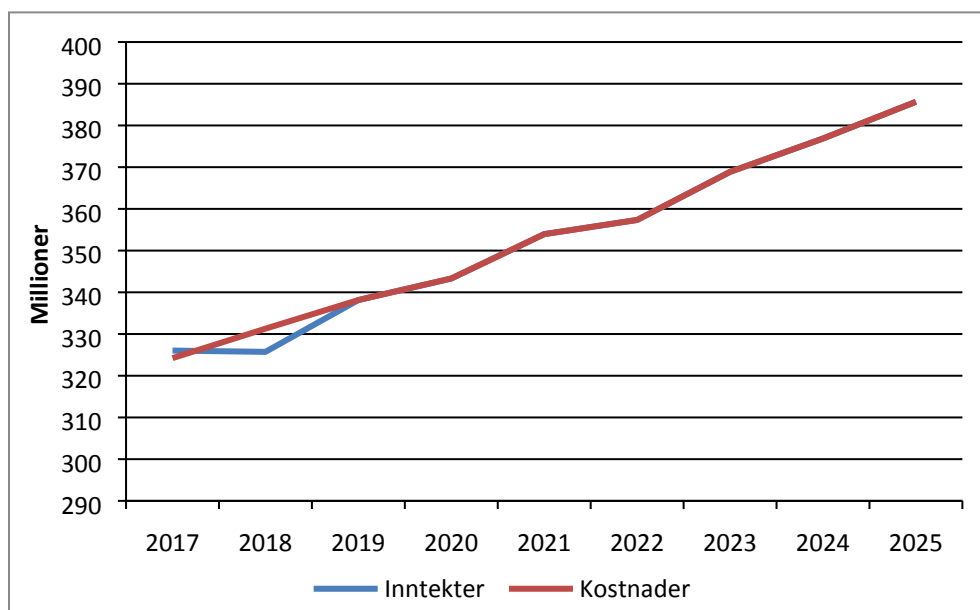
5.1.2 Scenario 2. Årlig balanse fra 2019

Scenario 2 er det foretrukne scenariet. Dersom vi ikke budsjetterer med nedbetaling av underskudd men i stedet budsjetterer for at hvert enkelt år, med unntak av 2018, skal gå i balanse, vil det gi følgende effekter i langtidsperioden.

Tabell 13: Scenario 2. Prognose Langtidsbudsjett

Grunnbevilgninga	2016 regnskap	Prognose 2017	2018	2019	2020	2021	2022
KD-inntekter	372 205 721	321 031 792	320 721 815	333 148 182	338 310 987	348 943 676	352 346 809
Instituttinntekter	7 896 002	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Investeringar	3 383 997	1 071 300	1 500 000	1 545 000	1 591 350	1 639 091	1 688 263
Lønns kostnader	326 400 878	282 893 635	289 197 872	294 990 283	298 994 033	307 304 247	308 845 223
Andre driftskostnader	31 727 420	30 497 923	31 290 061	31 908 763	32 466 026	34 440 007	35 123 207
Interne transaksjonar	24 221 830	9 758 874	9 293 171	9 704 137	10 259 578	10 560 333	11 690 116
Sum	-5 632 401	1 810 059	-5 559 289	0	0	0	0

Figur 3. Scenario 2

Som i forrige scenariet er andre driftskostnader, investeringer og interne transaksjoner er holdt om lag konstant, med unntak av husleie som øker med 4,0 % i modellen. Vi har lagt inn økning i samlede driftskostnader til instituttene med en million fra 2021.

Tabell 14: Scenario 2. Prognose antall stillinger

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall stillinger basert på snittlønn	359,5	358,5	356,6	352,5	353,5	346,5
endring		-1,0	-1,9	-4,1	1,0	-7,0

I dette scenariet må det trekkes inn i 13 årsverk (i stedet for 20,4 årsverk) i perioden. Også her innebærer stillingsendring på (-1) i 2018 i realiteten at 4-5 avganger ikke kan erstattes på grunn av utlyste stillinger med tilsetning i 2018.

Det er dette scenariet vil legger til grunn for budsjett 2018 og for langtidsbudsjetteringen ved HF.

5.2 Langtidsbudsjett bidrags- og oppdragsaktivitet

Tabell 15: Langtidsbudsjett bidrags og oppdragsaktivitet

	2016 regnskap	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Oppdrag	8 175	5 377	5 675	5 375	5 375	5 375	5 375
NFR	21 311	28 750	33 521	33 375	31 942	32 650	27 150
EU	1 680	5 896	6 323	9 250	11 200	15 750	14 350
Andre	11 944	16 493	7 603	7 608	7 595	7 572	6 750
Sum	43 109	56 517	53 122	55 608	56 112	61 347	53 625

	2016 regnskap	2017	2018	2019	2020	2021	2022
BOA kostnader							
Investeringar							
Lønnskostnader	18 120	23 782	25 667	26 469	25 938	27 112	23 076
Andre driftskostnader	17 821	23 338	18 622	19 893	20 844	24 035	21 634
Interne transaksjoner	7 167	9 397	8 832	9 246	9 329	10 200	8 916
Sum	43 109	56 517	53 122	55 608	56 112	61 347	53 625

Instituttene har meldt inn sine forventninger til bidrags- og oppdragsaktivitet i langtidsperioden, og det er disse vi har lagt til grunn i for perioden fram til 2022. For NFR-finansiert virksomhet er det forventet liten vekst i totalperioden. Dette skyldes at tilslagsprosenten hos NFR er lav ut fra erfaringen de siste årene. Fakultetet forventer en kraftig vekst i EU-prosjekter, særlig knyttet til allerede tildelte Marie Curie-prosjekter, men også andre prosjekter i skjæringspunktet mellom etikk, marin og klima, særlig knytte til Senter for vitenskapsteori. Vi forventer en nedgang i andre bidragsyttere fordi flere store prosjekter avsluttes i 2017. I 2022 forventes det en reduksjon i BOA, som sammenfaller med avganger i faste stillinger ved fakultetet.

6 Strategiske satsingsområder

Fakultetene er bedt om å melde tilbake hvor mye ressurser som er knyttet til de strategiske satsingsområdene marin, klima, energi og globale samfunnsutfordringer. Ved vårt fakultet er det følgende årsverk som går inn i de strategiske hovedsatsingene. Personale som ikke arbeider med de nevnte strategiske satsinger, er ført opp under «Andre områder».

Tabell 16: Årsverk engasjert i strategiske satsinger

Vitenskapelige årsverk (undervisnings- forsknings- (fyll inn grå felt)	Marin		Klima-Klima		Klima-Energioms tilling		Globale samfunnsutfordringer		Andre områder		Sum vit. årsverk*	
	01.10.2016	01.06.2017	01.10.2016	01.06.2017	01.10.2016	01.06.2017	01.10.2016	01.06.2017	01.10.2016	01.06.2017	01.10.2016	01.06.2017
Antall årsverk involvert i et område	3,50	2,50	4,40	8,00	2,40	3,00	31,00	33,30	318,77	246,60	360,07	293,40
Profes sorer/førsteamanuensis og andre førstekvalifikasjoner	2,50	1,50	1,20	3,00	1,40	1,50	22,00	22,00	181,66	144,05	208,76	172,05
Andre fast ansatte vitenskapelig ansatte	-	-	-	-	-	-	-	-	44,51	29,14	44,51	29,14
Postdoktorer	-	-	-	1,00	-	1,00	1,00	2,00	14,00	9,80	15,00	13,80
Stipendiater	-	-	-	1,00	1,00	-	8,00	9,30	68,15	59,22	77,15	69,52
Forskere	1,00	1,00	3,20	3,00	-	0,50	-	-	10,45	4,40	14,65	8,90

Tillegg tabell 7: Årsverk overlappende med:	Marin		Klima-Klima		Klima-Energioms tilling		Globale samfunnsutfordringer		Andre områder		Sum vit. årsverk*	
	01.10.2016	01.06.2017	01.10.2016	01.06.2017	01.10.2016	01.06.2017	01.10.2016	01.06.2017	01.10.2016	01.06.2017	01.10.2016	01.06.2017
Marin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Klima-klima	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Klima-energi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Global	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sum overlapp	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalt for område inkl. overlappende ressurser	3,50	2,50	4,40	8,00	2,40	3,00	31,00	33,30	318,77	246,60	360,07	293,40

En stor del av fakultetets involvering i satsingsområdene er knyttet til sentrene SVT og SKOK, men også til ulike prosjekter ved instituttene, særlig FoF og IF. Per 1.10.2016 var om lag 10 % av årsverkene engasjert i de strategiske satsingene. Per 1.6.2017 har denne andelen steget til 15 %. Litt

av økningen skyldes at Griegakademiet er med i fakultetets årsverk per 1.10.2016 og er antatt å ikke ha særlig aktivitet innenfor satsingene. Middelalderklyngen er inkludert under «andre områder».

Universitetsmuseet i Bergen, Direktørens stab
Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Det medisinsk-odontologiske fakultet
Det humanistiske fakultet
Det juridiske fakultet
Det psykologiske fakultet
Fakultet for kunst, musikk og design

Referanse

2017/5016-GRFL

Dato

06.06.2017

Budsjettforslag 2018

Fakultetene bes med dette om å utarbeide budsjettforslag for 2018.

Opplegg for budsjettprosessen og vurderinger av konsekvenser for universitetets budsjett av det som ble oppnådd i 2016, ble behandlet av universitetsstyret i sak 58/17. Budsjettprosessen vil følge tidsplan som vist under.

Vurderinger av fakultetets situasjon og oppnådde resultater sammen med forsknings-, forskerutdannings- og utdanningsmeldinger, er viktige i arbeidet med budsjettet for 2018. Det forutsettes at forslagene til prioriterte tiltak er kostnadsberegnet. Dette gjelder både tiltak som foreslås innenfor og utenfor budsjettammen. For eventuelle forslag om nye tiltak må det gjøres rede for hvordan tiltakene planlegges finansiert. Uten økte totalrammer kan dette skje ved effektivisering innenfor eksisterende rammer eller ved å avvikle eller redusere oppgaver.

Hovedprioriteringer

Budsjettfordelingen for 2018 vil bli basert på de hovedlinjer og prioriteringer som ligger i Universitetets strategi for 2016 – 2022 Hav Liv Samfunn som beskriver fire strategiske hovedmål:

- UiB skal utvikle flere ledende forskningsmiljø. Innen 2022 skal alle våre fakultet ha fagmiljø i verdensklasse og flere fagmiljø av høy internasjonal standard.
- UiB skal utdanne de mest attraktive kandidatene i Norge. Innen 2022 skal 85 prosent av kandidatene ha relevant jobb to år etter fullført utdanning.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

- UiB skal innen 2022 være en ettertraktet kompetanseinstitusjon som har styrket sine langvarige relasjoner med myndigheter, næringsliv, kulturliv og samfunnsliv.
- UiB skal bidra i det offentlige ordskiftet og til den kunnskapsbaserte samfunnsutviklinga gjennom god formidling og dialog med omverden. Innen 2022 skal vi være ledende i Norge på digital formidling

For å tilrettelegge for å nå disse målene er det laget tiltaksplaner, handlingsplaner og delstrategier. Tiltakene følges opp med budsjettmidler som allokteres til formålene både fra sentrale midler, men først og fremst gjennom ressursinnsats i organisasjonene for øvrig. De sentrale midlene skaffes til veie gjennom en forutsigbar omfordeling av rammen til strategiformål fra fakultetene slik det ble lagt opp i styresak 102/15. For de fire første årene er strategibidraget satt opp som følger:

2016: 1,0 %, 2017: 1,3 %, 2018: 1,2 % og 2019: 0,8 %

Det forutsettes at fakultetene innretter sine budsjetter slik at disse støtter gjennomføring av strategien og den oppfølgingen som ligger i handlingsplanene.

For å kunne allokere tilstrekkelig med ressurser og midler til strategiske satsinger, er det viktig at UiB selv tar ansvar på å øke sitt eget økonomiske grunnlag. Det er særlig tre områder som er viktige å fokusere på:

- Utnytte potensialet for å øke inntekt fra bidragsfinansiert virksomhet
- Tilby utdanninger samfunnet etterspør
- Høste gevinster av effektivisering for å opprettholde handlingsrommet på tross av effektiviseringskuttet til regjeringen

Budsjettprosessen

Universitetsledelsen gjennomførte møte med dekanene 8. mai om de foreløpige forutsetningene for 2018-budsjettet. Som forespeilet vil det inviteres til møte 31. august med dekanene om budsjett 2018 før budsjettforslagene sendes inn. Fakultetet bes så om å utarbeide budsjettforslag innen **8. september**.

Universitetsledelsen vil diskutere budsjettforslaget med det enkelte fakultet i dialogmøter i september/oktober. Foreløpige budsjettvurderinger vil bli presentert og drøftet i møte med ledelsen ved fakultetene og Universitetsmuseet. Forslag til budsjett legges deretter fram i universitetsstyremøte 26. oktober. Målet er at fakultetene skal ha mottatt tildelingsbrev for 2018 innen 10. november.

Tabell 1 viser årets budsjettprosess. I tillegg vil det legges opp til dialogmøte med Studentparlamentet.

Tabell 1. Budsjettprosess for 2018

Budsjettprosessen for 2018	Tidspunkt/ frister
Møte I med rektoratet om budsjett 2018 og forslag 2019	3. april
Møte I med dekanene om budsjett 2018 og budsjettforslag 2019	8. mai
Styresak om prosess og prioriteringer for budsjett 2018 og budsjettforslag 2019	1. juni
Rundskriv om budsjettforslag for 2018	9. juni
Møte II med dekanene om budsjett 2018 og budsjettforslag 2019	31. august
Prioriterte forslag til bygg, ombygging og investeringer fra enhetene	1. september
Budsjettforslag for 2018 inkl. langtidsbudsjett fra fakulteter og avdelinger	8. september
Universitetsstyret behandler sak om langtidsbudsjett	28. september
Dialogmøter med fakultetene og Universitetsmuseet	september – oktober
Statsbudsjettet legges frem	12. oktober
Universitetsstyret behandler universitetets budsjett for 2018 og innspill til statsbudsjett for 2019	26. oktober
UiB sender inn innspill til statsbudsjett for 2019	1. november
Fakultetene skal ha mottatt tildelingsbrev for 2018	10. november

Budsjettrammer

I det følgende legges det til grunn en estimert inntektsramme fra Kunnskapsdepartementet på 3,37 mrd. kroner, inkl. en forutsatt lønns- og priskompensasjon på 2,5 %. Satsen for lønns- og priskompensasjon er å forstå som en budsjetteknisk størrelse som vil bli justert når denne blir kjent i forslag til statsbudsjett. Estimerte BOA-inntekter i tabell 2 er utkast til målsetning med en samlet vekst på 5,7 %. Dette er samme vekst som ble lagt til grunn i budsjetttrundskrivet for 2017. Faktisk målsetning vil bli justert etter de innspill som kommer i budsjettprosessen.

Tabell 2. Budsjettestimater 2017-2018

Grunnbevilgning UiB, inntekter	2017	2018
Bevilgning ramme i fjor, jamfør tildelingsbrev	2 998 977	3 397 639
KHiB (inkludert 70 mill. til utstyr)	195 378	-70 000
Videreføring av studieplasser	27 090	14 955
Videreføring av rekrutteringsstillinger	14 028	7 208
Utstyrsbevilgning bygg (Møllendalsveien 61)	42 400	-42 400
Bevilgning til leie av bygg (Møllendalsveien 61)	2 420	
Lønns- og priskompensasjon	91 754	72 389
Nye studieplasser	1 660	
Nye rekrutteringsstillinger	3 604	
Skeivt arkiv inn i ramme	5 036	
Senter for Krisepsykologi	10 000	
Center for Climate and Energy Transformation (CET)	6 000	
Gevinster digital post	-1 881	
Rehabilitering Realfagsbygget	-30 000	
Uttrekk utviklingsmidler PPU	-595	
Effektiviseringskutt	-25 777	-16 988
Nettoeffekt finansieringsmodell 2017	57 545	
Resultatmodell åpen ramme		28 361
Resultatmodell lukket ramme		-17 128
Estimert budsjettramme KD	3 397 639	3 374 036
Andre GB-inntekter	295 736	304 608
Sum inntekter	3 693 375	3 678 644

Vekst GB		-0,4 %
BOA-inntekter UiB	2017	2018
Oppdrag	22 380	23 051
NFR	457 358	480 226
EU	90 039	100 844
Annet	300 877	315 921
Sum	870 654	920 042
Vekst BOA		5,7 %
Sum inntekter	4 564 029	4 598 686
Vekst total		0,8 %

Mal for budsjettforslaget for 2018

Forslaget fra fakultetet er del av grunnlaget for universitetsstyrets fordeling av budsjett for 2018. Følgende mal skal legges til grunn for utarbeidelse av budsjettforslagene:

1. Sammendrag
  - En kort presentasjon av de viktigste utfordringene ut fra universitetets strategi
2. Budsjettforslag 2018 for grunnbevilgningen
  - 1) Rammebudsjett inkl. rekrutteringsstillinger
  - 2) Øremerket budsjett utenfor rammen
  - 3) Budsjett for instituttinntekter
  - 4) Budsjett for inntekter til avskrivninger
3. Budsjettforslag 2018 målsetning for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)
  - 1) Bidrag fra Forskningsrådet
  - 2) Bidrag fra EU
  - 3) Andre bidragsinntekter
  - 4) Oppdrag
4. Langtidsbudsjett
5. Strategiske satsingsområder

Forslagene sendes Økonomiavdelingen. I det følgende gis kommentarer til punktene i malen.

Sammendrag

Fakultetene bes gi en kortfattet presentasjon av sine prioriteringer med utgangspunkt i vurderinger av utfordringer og universitetets strategi og virksomhetsmål. Det må tas utgangspunkt i realistiske budsjettforutsetninger. Presentasjonen skal ikke overstige én side.

Budsjettforslag 2018 - grunnbevilgningen

Budsjettforslag for grunnbevilgningen skal ha følgende inndeling:

- 1) Rammebudsjett inkl. rekrutteringsstillinger
- 2) Øremerket budsjett utenfor rammen
- 3) Budsjett for instituttinntekter
- 4) Budsjett for inntekter til avskrivninger

Budsjettforslaget fylles inn etter oppsettet i tabell 3. Forutsetningene som er lagt til grunn i konsekvensjustert ramme for 2018 er vist i tabeller i vedlegg som følger dette brevet.

Det vil i tillegg bli sendt ut en Excel-fil med tabeller med ferdig utfylte tall for budsjett 2017 og konsekvensjustert ramme for 2018 for hvert fakultet.

Tabell 3. Budsjettforslag 2018, Grunnbevilgning, inntekter

	Budsjettforslag GB for Inntekter ved fakultet xxxx (tusen kr)	Budsjett 2017	Budsjett 2018 konsekvensjustert	Endring
1.1	Basis			-
1.2	Resultatmidler utdanning			-
1.3	Resultatmidler forskning			-
1.4	Øremerkede midler rekrutteringsstillinger			-
2	Øremerkede midler annet			-
3	Instituttinntekter			-
4	Avskrivningsinntekter			-
	Sum grunnbevilgning	-	-	-
1.1	Foreslått endring basis (spesifiseres)			-
1.4	Foreslått endring rekrutteringsstillinger (spesifiseres)			-
2	Foreslått endring i øremerkede midler annet (spesifiseres)			-
3	Foreslått endring i Instituttinntekter			-
4	Foreslått endring i avskrivningsinntekter			-
	Sum budsjett inkl. foreslått endring	-	-	-
1-4	herav disponert til investeringer inkl øremerket			-
1-4	herav foreslått endring i disponert til investeringer inkl. øremerket			-

Konsekvensjustert ramme forutsetter en lønns- og priskompensasjon i 2018 på 2,5 %. Alle budsjettforslag for 2018 skal legge til grunn samme forutsetning. Forslagene vil bli justert etter faktisk lønns- og priskompensasjon når denne blir kjent i forbindelse med statsbudsjettet for 2018. Faktisk lønns- og priskompensasjon i 2018 kan bli lavere.

De beløp som er ført opp i konsekvensjustert ramme er foreløpige anslag som kan bli endret i endelig fordeling.

1. Tiltak innenfor budsjettammen

Det bes om at det gis en oversikt over budsjettet for 2018, basert på budsjettammen i 2017. Dette omfatter punktene 1.1 – 1.4 i tabellen over.

Vedtatt i 2017 som gir budsjettmessig virkning i 2018, er lagt til i budsjettgrunnlaget (konsekvensjustering). Det samme gjelder estimerte endringer i resultatinntekter. Estimerte budsjettammer for 2018 er gitt i vedlegg.

I konsekvensjustert ramme er det innarbeidet omfordelingskutt til strategi på 1,2 % og effektiviseringskutt til staten på 0,5 % i henhold til langtidsbudsjettet for strategien. Det er usikkerhet omkring den samlede belastningen av disse. Stortinget har i 2015, 2016 og 2017 økt effektiviseringskuttet til hhv 0,6 %, 0,7 % og 0,8 %. Fakultetene bør i sin interne planlegging derfor ta høyde for at kuttet i neste års budsjett kan bli høyere.

Effektiviseringskuttet påvirker rammene til fakultetene, og det bes om en vurdering av i hvilken grad en effektivisering er oppnådd og videre plan for effektivisering.

Fakultetene må videre ta hensyn til at internhusleie vil øke mer enn lønns- og priskompensasjonen slik det er beskrevet i styresak 42/14 om prioritering av byggprosjekter.

Forslag til endringer i egen ramme utover konsekvensjustering føres opp under «1.1 og 1.4 Foreslått endring» i tabelloppsettet. Endringene bør spesifiseres enten ved å utvide tabellen eller som underspesifikasjon. Høsten 2017 går 18 midlertidige stipendiatstillinger ut. I sak 58/17 legges det opp til at flere faste rekrutteringsstillinger blir gjort midlertidige, i samsvar med Riisa II. Hvor mange dette vil være vil man komme tilbake til. Disse går følgelig ut av konsekvensjustert ramme. Ved refordeling av disse stillingene er de å betrakte som ny budsjettendring, og innspill om dette skal føres opp under «Foreslått endring rekrutteringsstillinger». Utstyrstildelingen er også tatt ut av konsekvensjustert ramme, da denne er å forstå som engangstildelinger.

2. Øremerkede midler utenfor rammen

Øremerkede midler utenfor rammen er vist i egen tabell i vedlegg. Det er innarbeidet konsekvensjusteringer i rammen for 2018 slik det fremgår i tabellen.

Forslag til endringer i øremerkede tildelinger utenfor rammen utover konsekvensjustering føres opp under punkt «2. Foreslått endring i øremerkede midler annet» i tabelloppsettet. Endringene bør spesifiseres enten ved å utvide tabellen eller som underspesifikasjon.

3. Instituttinntekter

Instituttinntekter er alle inntekter som føres i kontoklasse 3 på grunnbevilgningen totalt – utenom bevilgning som føres på art 390x og avskrivningsinntekter.

Forslag til endringer i budsjett for instituttinntekter føres opp under punkt «3. Foreslått endring i instituttinntekter» i tabelloppsettet.

4. Avskrivningsinntekter

Avskrivningsinntekter er netto inntekt som føres på art 392x, 393x og 396x. Nettobeløpet angir hvor mye mer som må inntektsføres for å dekke forskjellen mellom verdifall og reinvestering.

Forslag til endringer i budsjett for avskrivningsinntekter føres opp under punkt «4. Foreslått endring i avskrivningsinntekter» i tabelloppsettet.

Bygg og bygningsinvesteringer

Fakultetets forslag til bygningsmessige tiltak og/eller investeringer i inventar og utstyr knyttet til ombyggings- og flytteprosjekter, omtales i investeringsbudsjettene. For 2018 skal slike forslag sendes til Eiendomsavdelingen innen 1. september med kopi til Økonomiavdelingen.

Andre investeringer

Fakultetet bes om å utarbeide budsjett for anskaffelser av nytt avansert vitenskapelig utstyr. Det bes om vurdering av behov for utskiftning av eldre utstyr. Foreslåtte tiltak bes prioritert.

I tabellen for budsjettforslag skal det føres opp hvor mye som settes av til investeringer (dvs kontoklasse 4 motpart 00) innenfor rammen i 2017 og konsekvensjustert ramme for 2018 - og evt. om det er foreslått endringer for investeringer på øremerkede poster utenfor rammen. Dette føres opp som «herav-beløp» i tabellen.

Generelt om forslag til budsjettøkninger i budsjettammen

Fakultetene kan fremme forslag om økninger på egen ramme og for øremerkede poster utenfor budsjettammen. Eventuelle forslag må være i samsvar med universitetets strategi, handlingsplaner, fakultetenes planer og fastsatte mål. Forslagene føres opp i *prioritert* rekkefølge i underspesifikasjonen som følger tabell 3, med begrunnelse og kostnadsoverslag.

Budsjettforslagene brukes også som innspill til UiBs budsjettforslag for 2019 som skal fremmes for departementet i løpet av høsten. Fakultetene kan derfor også ta med forslag om økte studieplasser for 2019.

Budsjettforslag – bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

Budsjettforslaget skal inneholde budsjettmål for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet. Budsjettet splittes i bidragsinntekter fra Forskningsrådet, EU med underposter, andre bidragsinntekter med underposter og oppdragsaktivitet.

Universitetsledelsen ser det som viktig å øke institusjonens BOA-inntekter. Slik kan en utvide den samlede forskningen og skaffe finansiering til bygg og annen infrastruktur. Fakultetene bes derfor særskilt vurdere sitt vekstpotensial for BOA-inntekter – og spesielt EU-inntekter - i budsjettforslaget.

Budsjettforslaget for 2018 skal føres opp i 2018-priser med både aktivitetsbasert inntekt (dvs sum av det som føres i kontoklasse 3) og fakturert inntekt (eksempelvis det som føres på art 3400 for Forskningsrådet).

Tabell 4. Budsjettforslag BOA 2018- inntekter

Budsjettforslag BOA for Inntekter for fakultet xxx (tusen kr)	Budsjett 2017 inntekt for aktivitet	Prognose 2017 inntekt for aktivitet	Budsjett 2018 Inntekt for aktivitet	Endring	Budsjett 2018 Fakturert inntekt
Forskningsrådet				-	-
EU		-	-	-	-
herav EU, forskning					
herav EU, utdanning og annet					
Andre		-	-	-	-
herav andre - statlige etater					
herav andre - kommunale/fylkeskommunale etater					
herav andre - organisasjoner					
herav andre - gaveforsterkning					
herav andre - gaver					
herav andre - næringsliv/privat					
herav andre - Stiftelser					
herav andre - øvrige					
Oppdrag					
Sum	-	-	-	-	-

I tidligere budsjettforslag har fakultetene blitt bedt om planer for egenandeler, dekning av indirekte kostnader og antall årsverk i bestemte stillingsgrupper. Det finnes nå bedre rapporter for disse størrelsene slik det ikke lenger er nødvendig å be fakultetene om dette. Det er likevel naturlig at fakultetene omtaler forventet utvikling i disse parameterne i sine budsjettforslag.

I 2015 ble det innført nye satser for indirekte kostnader ved UiB beregnet etter den nye TDI-modellen. Modellen er en kalkylemetode for hele sektoren. Modellen skal gjennomgående legges til grunn for all budsjettering av nye prosjekter.

Langtidsbudsjett

Universitetets høye grad av faste kostnader fordrer langsiktig styring. Det legges derfor opp til større grad av langtidsvurderinger i alt budsjettarbeid. Det er utviklet verktøy, modeller og rapporter som gjør det lettere å fremskrive antall årsverk, lønnsvolum og inntekter.

Fakultetene skal bruke disse verktøyene for å utarbeide et langtidsbudsjett for perioden 2018-2022. I tillegg skal det legges til grunn ledelsesvurderinger om utviklingen i perioden når det skal leveres et langtidsbudsjett for fakultetet sammen med budsjettforslaget for 2017. I universitetsstyresak om budsjettprosessen 2018 vektlegges det at langtidsbudsjettet må utvikle seg til å i større grad fange opp ambisjonsnivå og faktiske veivalg. Det er derfor viktig at fakultetenes planer for langtidsperioden gjenspeiles i budsjettet.

Fakultetene bes om å bruke tabell 5 og 6.

Tabell 5. Langtidsbudsjett - grunnbevilgning

Samletabell til langtidsbudsjett GB	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022
KD-inntekter					
Instituttinntekter					
Investeringar					
Lønnskostnader					
Andre driftskostnader					
Interne transaksjonar					
Sum					

Tabell 6. Langtidsbudsjett – bidrags- og oppdragsaktivitet

Aktivitet BOA	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022
NFR					
EU					
Andre					
Oppdrag					
Sum aktivitet					
Kostnader BOA	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022
Investeringar					
Lønnskostnader					
Andre driftskostnader					
Interne transaksjonar					
Sum kostnader					

Langtidsbudsjettet skal gi et bilde på antatt utvikling for inntekter innen GB og BOA og hvordan de samlede ressursene er tenkt allokert. Langtidsbudsjettet skal være i balanse, dvs at inntekter og kostnader skal være like store.

Strategiske satsingsområder

Den faglige virksomheten til UiB er rettet inn mot mange forskjellige områder, der universitetets strategiske satsingsområder inngår. I budsjettforslaget bes fakultetene benytte tabell 7 til å vise deres allokering av ressurser til følgende områder:

- Marin
- Klima
- Energi
- Globale samfunnsutfordringer
- Andre områder

Tabell 7. Strategiske satsingsområder

Vitenskapelige årsverk (undervisnings- forsknings- og formidlingsstillinger (jmf DBH) (fyll inn grå felt)	Strategisk satsingsområde	
	2016	anslag 2017
Antall årsverk involvert i et område	-	-
Antall årsverk der ansatte er involvert mer enn 50 % i et område		
Årsverk (fulltidsårsverk forskning og undervisning)		
Professorer/førsteamanuensis og andre førstestillinger		
Andre fast ansatte vitenskapelig ansatte		
Postdoktorer		
Stipendiater		
Forskere		

Årsverkene presentert i tabell 7 skal samsvare med telletidspunkt for DBH (01.10.2016). Oversikt over antall årsverk, og fullstendig tabell 7 vil legges ved dette brevet og sendes ut i excel-format til fakultetene. Ytterligere definisjon av de strategiske områdene vil ettersendes.

Dialogmøter

Høsten 2017 gjennomføres som nevnt dialogmøtene i september- oktober.

Risa II anbefaler at UiB bør vurdere å omfordele studieplasser. I sak 58/17 presenteres det mulige måter å etablere et utgangspunkt for en slik omfordeling, et grunnlag det vil jobbes med å avklare i løpet av 2018. Dette vil bli tema i dialogmøtene mellom fakultetene og universitetsledelsen i budsjettprosessen for 2018.

Vi ser fram til videre dialog om budsjettet for 2018!

Vennlig hilsen

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

Per Arne Foshaug
økonomidirektør

Vedlegg:

- 1.Tabeller HF
- 2.Tabeller MN
- 3.Tabeller MOF
- 4.Tabeller SV
- 5.Tabeller JUS
- 6.Tabeller PS
- 7.Tabeller KMD
- 8.Tabeller UM

Senter for vitenskapsteori
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Institutt for fremmedspråk
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Referanse

2017/5969-ANNHFE

Dato

01.06.2017

Budsjettforslag 2018 - innspill fra institutt og sentre

Strategi og resultatfokus

Fakultetets budsjettprosess for 2018 og perioden framover må basere seg på UiBs strategi Hav Liv Samfunn, fakultetets egen strategi og handlingsplanene som følger av dem. Målet er å sikre og gjenvinne fakultetets faglige og økonomiske handlekraft ved å øke inntekter, redusere kostnader og øke effekten av ressursene vi allerede disponerer. Ytterligere resultatfokus er signalisert både fra departementsnivå (utviklingsavtaler) og universitetsstyret (omfordeling av studieplasser og rekrutteringsstillinger).

Budsjettprosessen – omfang og frister

Fakultetene skal oversende budsjettforslag for 2018 og langtidsbudsjett for strategiperioden 2019-2022 til universitetsledelsen innen 8. september. Budsjettforslaget skal behandles i fakultetsstyret den 5. september. Forslagene fra institutt og sentre danner grunnlag for fakultetets budsjettforslag og styringsdialog samt fakultetets innspill til universitetsstyrets budsjettfordeling. Som vedlagte tidsplan viser, sender ikke UiB brev om budsjettprosessen før i juni. Siden fakultetets frist for å levere første versjon av langtidsbudsjettet er 30. juni, er fristen for innspill fra instituttene/sentrene senest 22. juni 2017.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Tidsplan for budsjettprosessen 2018	Dato / frist
Brev til institutter/sentre om innspill til budsjettforslag	01.jun.2017
Universitetsstyresak om budsjett 2018 og budsjettforslag 2019	01.jun.2017
Rundskriv om budsjettforslag 2018 fra universitetsdirektøren til fakultetene	9. juni 2017
Svarfrist innspill til budsjett 2018 og langtidsbudsjett 2019-2022 fra institutter/sentre til fakultetet	22.jun.2017
Frist for teknisk versjon av langtidsbudsjettet til Økonomiavdelingen	30.jun.2017
Møter dekanat/instituttledelse	august 2017
Universitetsledelsens møte nr. 2 med dekanene om budsjett 2018 og budsjettforslag 2019	31. aug. 2017
Prioriterte forslag til bygg, ombygging og investeringer fra enhetene til EIA/IT	01.sep.2017
Fakultetsstyret behandler fakultetets budsjettforslag 2018 og langtidsbudsjett	05.sep.2017
Vedtatt budsjettforslag inkl. langtidsvurderinger oversendes universitetsdirektøren	08.sep.2017
Universitetsstyret behandler sak om langtidsbudsjett	28.sep.2017
Dialogmøter med fakultetene	Sept.-okt.
Statsbudsjettet legges fram	12.okt.2017
Fakultetsstyremøte – justert budsjettfordelingsmodell (ved behov)	24.okt.2017
Universitetsstyret – budsjettfordeling 2018 og innspill til statsbudsjett 2019	26.okt.2017
UiB sender innspill til statsbudsjett for 2019	1.nov.2017
Tildelingsbrev 2018 til fakultetene	10.nov.2017
Fakultetsstyremøte – budsjettfordeling 2018	05.des.2017
Instituttbudsjettark uten overføringer sendes ut til institutt/sentre	19.des.2017

Økonomisk situasjon (2017)

Den økonomiske situasjonen for fakultetet ved inngangen til 2017 var utfordrende. Overføringene fra 2016 var på minus 16 millioner kroner, hvorav minus 25,4 på annuum og pluss 9,4 på øremerkede midler. Per april var årsprognosen en negativ overføring til 2018 på minus 14,2 millioner (minus 27,2 på annuum, pluss 13,0 på øremerkede midler).

Med resultatnedgang, effektiviserings- og strategikutt, har fakultetet hatt en betydelig reduksjon i inntekter de siste årene. Fakultetet er nødt til å tilpasse kostnadene til det lavere inntektsnivået gjennom å dimensjonere bemanningen og ta andre grep. Dette gjelder både på kort og lang sikt. Neste budsjettår – 2018 – ser ut til å bli spesielt utfordrende.

Budsjetttramme for 2018

Fra og med 2017 ble det gjort endringer i finansieringsmodellen for sektoren. I **åpen ramme** får institusjonene uttelling for alle resultater oppnådd knyttet til studiepoengproduksjon, kandidattall (nytt), utvekslingsstudenter (med særlig vekt på Erasmus +) og doktorgrader (ny i åpen ramme) med en åpen enhetspris. I **lukket ramme** får man resultatuttelling basert på hva man oppnår i forhold til andre i sektoren. Publiseringspoeng, NFR-inntekter, EU-inntekter, og nytt i fjor – andre BOA-inntekter gir uttelling. Totalrammen på nasjonalt nivå er begrenset for lukket ramme, dermed går satsen per enhet ned dersom resultatene nasjonalt går opp.

I 2018 forventer vi at inntektene på grunnbevilgningen «innenfor rammen» vil bli redusert med 3,1 millioner basert på informasjonen vi har nå. Endringen består av følgende:

- Lønns- og priskompensasjon 2,50 % gir en økning på 7,5 mill. kr
- Resultatinntektene for åpen ramme øker med 1,5 mill. kr (aktivitetsendring)
- Resultatinntektene for lukket ramme går ned med 7,0 mill. kr (aktivitetsendring)
- Strategikutt 1,2 % - tilsvarer en inntektsreduksjon på 3,6 mill. kr
- Effektiviseringskutt 0,5 % - tilsvarer en inntektsreduksjon på 1,5 mill. kr
(Effektiviseringskuttet for 2017 ble justert til 0,8 % - for 2018 vil det i så fall utgjøre 2,4 mill. kr.)

Tabell 1: Forventet budsjetttramme 2018

Inntekter Det humanistiske fakultet (tusen kr)	Prosjekt	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Endring	Endring %
Basis	000000	145 597	144 135	-1 462	-1,0 %
Resultatbasert uttelling åpen ramme	000000	69 627	72 935	3 308	4,8 %
Resultatbasert uttelling lukket ramme	000000	17 464	10 856	-6 608	-37,8 %
Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	720006	67 453	69 139	1 686	2,5 %
<i>"Innenfor rammen"</i>	<i>000000</i>	<i>300 141</i>	<i>297 065</i>	<i>-3 076</i>	<i>-1,0 %</i>
Øremerkede midler annet	7xxxxx	19 370	19 854	484	2,5 %
Instituttinntekter	000000	5 000	5 000	0	0,0 %
Avskrivningsinntekter	000000	1 200	1 200	0	0,0 %
<i>"Utenfor rammen"</i>	<i>000000</i>	<i>25 570</i>	<i>26 054</i>	<i>484</i>	<i>1,9 %</i>
Sum grunnbevilgning		325 711	323 119	-2 592	-0,8 %
Bidragmidler NFR	199995	34 138	31 210	-2 928	-8,6 %
Bidragmidler EU	639995	3 820	4 509	689	18,0 %
Bidragmidler andre	699995	7 380	8 606	1 226	16,6 %
Oppdragsmidler	100005	7 830	5 890	-1 940	-24,8 %
Sum bidrags- og oppdragsmidler		53 168	50 215	-2 953	-5,6 %
Sum totalt inntektsbudsjett		378 879	373 334	-5 545	-1,5 %

Bidrags- og oppdragsmidler for 2018 er basert på innspill fra instituttene til langtidsbudsjettet i 2016. Disse tallene vil sannsynligvis endre seg når vi får nye innspill som gjelder 2018.

Budsjettforslaget som skal sendes universitetsledelsen opererer med begrepene «innenfor rammen» og «utenfor rammen». Den rammen det vises til i denne sammenheng er fakultetets budsjetttramme for inneværende år. Sannsynlig budsjetttramme til fakultetet for 2018 vises som «sum grunnbevilgning» i tabellen over.

Negative overføringer fra 2017 vil fortsette videre til 2018. Prognosen for negativ overføring til 2018 var ved regnskapsrapportering for april på 14,2 millioner.

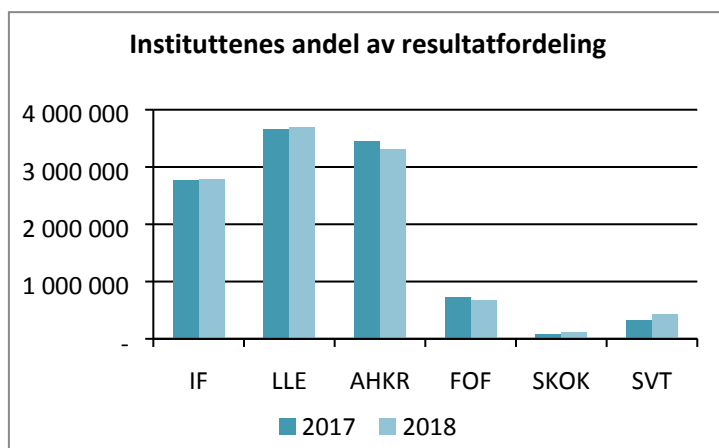
Tabell 2: Oversikt over resultatinntekter 2018

Resultatinntekter 2018									
	HF	IF	LLE	AHKR	FOF	SKOK	SVT	Sum	
Åpen ramme	5 939 465	16 973 669	23 868 476	21 273 832	3 850 559	656 325	384 180	72 946 506	
+ Utvexling	1 243 247	799 951	728 617	183 426	122 285	10 191	0	3 087 716	
+ Studiepoeng	3 986 368	11 321 402	18 878 316	15 557 896	2 644 548	609 450	103 695	53 101 674	
+ Kandidater	709 850	2 228 599	2 534 306	3 008 150	522 758	36 685	0	9 040 346	
+ Kandidater -integreert master	0	660 326	605 298	0	0	0	0	1 265 624	
+ Doktorgrader	0	1 963 392	1 121 938	2 524 361	560 969	0	280 485	6 451 146	
Lukket ramme	55 649	1 907 450	3 123 860	3 112 037	934 091	180 624	1 543 722	10 857 434	
+ Publisering	49 724	889 702	2 194 953	2 024 471	637 531	149 172	614 445	6 559 996	
+ BOA	5 926	1 017 748	928 908	1 087 567	296 561	31 452	929 278	4 297 438	
Sum	5 995 114	18 881 119	26 992 336	24 385 869	4 784 651	836 949	1 927 902	83 803 940	

Tallene under HF gjelder alt som ikke er spesifisert på sted i DBH. Under studiepoeng HF ligger Ex. phil., Ex. fac. og sommerkursene (norsk for utenlandske studenter). Under kandidater ligger PPU. Under publisering ligger poengene fra Senter for Griegforskning. BOA-delen under HF gjelder PES2020-2016 (prosjektetableringsstøtte). Ellers er inntektene plassert under de stedene de hører hjemme.

Foreløpig resultatfordeling til institutt og sentre

Vedlagte fordeling til institutt og sentre er basert på samme beløp til fordeling som for 2017, nemlig 11 millioner kr. Detaljert oversikt over datagrunnlaget og beregningene finnes i vedleggene.

Tabell 3: Foreløpig resultatfordeling inkl. programsensur 2018 pkt. D

Punkt D	2017	2018	Endring	Endring i %
IF	2 767 000	2 788 895	21 895	0,8 %
LLE	3 660 000	3 688 827	28 827	0,8 %
AHKR	3 450 000	3 301 415	-148 585	-4,5 %
FOF	727 000	670 259	-56 741	-8,5 %
SKOK	79 000	119 497	40 497	33,9 %
SVT	317 000	431 107	114 107	26,5 %
Sum	11 000 000	11 000 000	-	0,0 %

Innspill til budsjettforslag fra institutt og sentre

(max. 4 sider pluss vedlegg)

1. Budsjett 2018

Som kjent er budsjetttrammen til fakultetet under sterkt press, og både på kort og lang sikt vil det være nødvendig å ta grep for å tilpasse aktiviteten til finansieringen. Spesielt 2018 ser utfordrende ut.

Vi ber enhetene derfor komme med forslag til tiltak som vil ha effekt i 2018, med en kort konsekvensvurdering i forhold til instituttet/senterets oppgaver innen utdanning, forskning, formidling og innovasjon. Forslag til tiltak bør gjelde flere felt, både spesifikke for eget institutt og generelt på fakultetet, for eksempel: endringer innenfor studiefeltet (som følger av HF2018 og/eller andre midlertidige eller varige tiltak som sammenslåing eller reduksjon av undervisning, reduksjon i valgfrie emner o.l.), utsette ansettelse, ikke bemanne ved avgang, innstramning av undervisnings- eller arbeidstidsregnskap, arealfortetting, nye inntektsmuligheter (BOA/GB), føring av frikjøp, effektivisering på administrativ eller vitenskapelig side, endring i økonomiske insentiver, osv. Hovedfokus bør være innen egen organisasjon (uavhengig av om den økonomiske effekten kommer på fakultets- eller instituttnivå).

Andre konkrete leveranser knyttet til dette punktet

- a) For å kunne beregne fakultetets inntekter og kostnader bedre for 2018, ber vi om input knyttet til forventede vikarmidler, frikjøp og internttransaksjoner (se eget vedlegg)
- b) Vi ber også om en oversikt over kjente avganger i 2018.
- c) I tillegg ber vi om innspill som vi kan videreformidle til EIA og IT (innen deres frist 1. september – se vedlegg av deres brev i fjor).

2. Langtidsbudsjettering

I budsjettforslaget til universitetsdirektøren i september må vi legge fram forslag til tiltak for å komme i balanse på lang sikt. Som i fjor har vi fått en modell for langtidsbudsjettering som skal hjelpe oss med dette. Mange ulike variabler spiller inn på inntekts- og kostnadssiden. Utvikling i studiepoeng, kandidattall, utvekslingsstudenter, doktorgrader, publisering, og eksternfinansiert forskning påvirker resultatinntektene. Kostnadene blir bestemt av antall ansatte, internhusleie, driftskostnader knyttet til aktivitetsnivå og påvirkning fra BOA. Økonomiavdelingen har laget en utfyllende forklaring om langtidsbudsjettering (se eget vedlegg).

Spesielt når det gjelder inntektsvariablene ønsker vi at instituttene skal bidra med det vi legger inn i modellen. I denne delen ber vi derfor om innspill til hvilke mål som er forventet innenfor de ulike resultatelementene brukt i universitetets budsjettfordelingsmodell i perioden 2018-2022. I fjor hadde tilnærmingen til langtidsbudsjetteringen et teknisk perspektiv, mens i år, når vi har noe mer erfaring, forventes det at fakultetene lager langtidsbudsjetter som i større grad er knyttet til ambisjonsnivå og faktiske veivalg. Samtidig er det viktig at dersom inntektsmålene forutsetter vesentlige endringer på kostnadssiden, må dette beskrives.

Vennligst fyll ut vedlegget for eget institutt eller senter og kommenter i svarbrevet hvilke tiltak som vil gjøre at det er mulig å nå målene som settes.

3. Prioriteringer utenfor budsjettammen – f.eks. nye studieplasser, m.m.

Universitetsdirektørens sak om budsjettprosess nevner blant andre ting at UiB kan øke sine inntekter ved å tilby utdanninger som samfunnet etterspør. Her kan det være aktuelt å be om flere studieplasser, men ettersom fakultetet ikke fyller alle sine plasser, kan det være minst like viktig å omdisponere studieplasser.

4. Bidrags- og oppdragsfinansiering

Når det gjelder bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet ber vi også om informasjon som skal brukes til å dimensjonere og planlegge aktiviteten i gruppe for BOA-forskningsstøtte ved HF. Det vil også gi føringer for opplæring og utarbeidelse av eventuelle budsjettmaler for ulike finansieringskilder:

- a) Hvilke konkrete utlysninger ønsker instituttet eller senteret å søke på i siste halvår 2017 og neste budsjettår?
- b) Hva er forventet tilslagsprosent på søknader som er sendt eller planlagt?
- c) Hvilke typer utlysninger ønsker instituttet/senteret å forberede seg til å søke på lang sikt, gitt UiBs strategi om at alle fakultet innen 2022 skal ha fagmiljø i verdensklasse og flere fagmiljø av høy internasjonal standard? Hva ser man bort fra å søke på?

Vennlig hilsen

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Annhild Fetveit
Seksjonssjef

Vedlegg

- 1 Forventede vikarmidler, frikjøp og internttransaksjoner
- 2 Foreløpig resultatfordeling 2018 til institutt og sentre
- 3 Internhusleie for langtidsperioden
- 4 Langtidsbudsjettering - forklaring fra økonomiavdelingen
- 5 Langtidsbudsjettering - inputskjema per institutt /senter
- 6 Input-skjema langtidsbudsjett 2017-2022
- 7 BOA-eksisterende prosjektportefølje pr 23.mai 2017
- 8 EIA - brev om budsjettinnspill fra 2017 til info

Det humanistiske fakultet

Referanse

2017/5969-JAHE

Dato

05.07.2017

Budsjettinnspill for 2018 - AHKR

Innledning - og forslag til fakultetstiltak

Fakultetet er i en vanskelig økonomisk situasjon som ikke kan løses ved kun å kutte i instituttbudsjettene eller satse på å øke de eksterne inntektene. Skal fakultetsbudsjettet komme i balanse må antallet vitenskapelige og administrative ansatte reduseres. For at en slik nedbemanning skal kunne gjennomføres på en planlagt måte, og ikke styres av tilfeldige avganger, må fakultetsstyret vedta en ny bemanningsplan. En slik plan må ta hensyn til så vel utfordringene mindre fag og spesialiseringer står overfor, som større fag og programmers behov. Planen må dessuten både reflekterer strategiske prioriteringer av forskningsmiljøer og utdanningsprogrammer som krever mer ressurser enn det studie- og publikasjonspoeng kan generere, og forholde seg til at fakultetet er økonomisk avhengig av større programmer med stor poengproduksjon. Arbeidet med en ny bemanningsplan må derfor ha som utgangspunkt at fakultetet må foreta strategiske valg som vil få konsekvenser for studieprogramporteføljen.

HF-2018 hadde som en målsetting å etablere såkalte robuste studieprogrammer som blant annet skulle sikre at programmene kunne drives av den faste staben og dermed redusere behovet for vikarer. I arbeidet med HF-2018 ble imidlertid ikke de nye programmenes ressursbehov i tilstrekkelig grad vurdert – og det ble ikke foretatt en vurdering av om fakultetet har ressurser til å etablere alle programmene med sine mange spesialiseringer. Etter at HF-2018 ble vedtatt har dessuten fakultetets økonomiske situasjon blitt vanskeligere. I arbeidet med en ny bemanningsplan må det derfor også foretas en vurdering av om det er mulig å gjennomføre HF-2018-vedtaket i sin nåværende form.

For å få på bordet et nødvendig beslutningsgrunnlag, vil det være til stor hjelp at alle institutter utarbeider ressursregnskap på både emne og programnivå. Slike regnskap vil synliggjøre ressursbruken slik at fagmiljøene og instituttene kan foreta nødvendige (om)prioriteringer både innenfor og mellom programmene.

Arbeidet med å få fakultetets økonomi under kontroll vil innebære at fakultetet må ta kontroversielle beslutninger som kan føre til interessekonflikter både internt på instituttene og

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Telefon

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Øysteinsgate 3
Bergen

Saksbehandler
Jan Heiret
55589762

mellom dem. Det er derfor av avgjørende betydning at så vel kriteriene for de strategiske valgene, som konsekvensene av dem, blir åpent diskuterte. Like viktig er det at det etableres et tettere samarbeid mellom instituttene slik at vi i større grad enn i dag kan få innsyn i hverandres rutiner og praksiser. Forhåpentligvis vil en slik åpenhet kunne gi større forståelse for ulike fag og studieprogrammets spesielle behov – og føre til en mer systematisk utveksling av sammenlignbare erfaringer slik at gode løsninger på ett institutt kan gjennomføres også på andre. AHKR vil også understreke viktigheten av at innsparingstiltak som iverksettes sees i sammenheng, slik at ikke enkelttiltak, med store langsiktige konsekvenser, vedtas før en helhetlig plan er utarbeidet.

En planmessig og strategisk begrunnet nedbemanning må ha som målsetting at fakultetets studieprogrammer får forutsigbare rammebetingelser som også sikrer de vitenskapelig ansattes forskningstid. Det er dessuten avgjørende at instituttens driftsbudsjetter gir rom for økonomisk støtte til forskning og publisering. AHKR vil advare mot ytterligere generelle kutt i instituttens driftsbudsjetter som ikke tar hensyn til eventuelle tiltak som allerede er gjennomført for å effektivisere driften og skape rom for strategiske prioriteringer.

Fakultetet har bedt om en oversikt over hvilke innsparinger som kan foretas på instituttet. I det følgende vil vi redegjøre for de feltene vi anser som mest relevante for AHKR:

Endringer innen studiefeltet:

Alle våre fag har de siste årene gjennomført omfattende revisjoner av sine studieprogrammer med sikte på å redusere antallet emner og tilpasse emnetilbudet til ressursituasjonen. Instituttet er nå i ferd med å ferdigstille et ressursregnskap som vil gi oss enda bedre oversikt over ressursbruken både på enkeltemner og på gradsnivå. Dette regnskapet vil i 2018 bli tatt systematisk i bruk i det kontinuerlige arbeidet med å tilpasse emnetilbudet til ressursituasjonen. Etableringen av felles studieprogram for historie og kulturvitenskap, som del av HF-2018, har lagt grunnlaget for et tettere faglig samarbeid mellom fagene som vil kunne føre til at det etableres flere fellesemner både på BA- og MA-nivå. Vi vil samtidig gjøre oppmerksom på at et stort fag som historie må kunne ha et emnetilbud som sikrer studentene en kvalitativ god undervisning.

Innstramming av arbeidstidsregnskap

Arbeidstidsregnskapet er et nødvendig redskap for å fordele arbeidsoppgaver mellom de vitenskapelig ansatte og sikre forskningstiden. Ved AHKR har arbeidstidsregnskapet imidlertid blitt noe ulikt praktisert i de ulike fagmiljøene. Instituttet har derfor satt i gang en prosess for å samordne praksisen. Skal arbeidstidsregnskapet fungere etter hensikten er det viktig at både store under- og overskudd får konsekvenser. Instituttet presiserer derfor i fjor at store underskudd skal få konsekvenser ved tildeling av forskningstermin.

Arealfortetting

AHKR er i ferd med å gjennomføre en omfattende arealfortetting som gjør at vår nye SFF kan lokaliseres i instituttets lokaler i Sydneplassen 12/13. Ved å utnytte kontorlokalene i resterende bygningsmasse bedre, har vi kunne flytte våre ansatte som hadde kontorer i Sydneplassen 12/13 til Øysteins gate 1 og 3. Vi har samtidig frigjort plass, særlig i Dokkveien 2b, slik at vi nå samlet sett har en kontorkapasitet som er tilpasset instituttets behov de kommende årene.

Reduksjoner i annuum

Instituttens annuum har de siste årene blitt kraftig redusert. AHKR har likevel, ved hjelp av strenge prioriteringer, foretatt innsparinger som har gjort det mulig å opprettholde

avsetninger til forskningsformål og publisering. Ytterligere reduksjoner vil derfor måtte få konsekvenser for de ansattes muligheter til å forske og publisere.

Avganger og stillings- og vikarbehov – vitenskapelig personale

I 2015 hadde AHKR 48 faste vitenskapelige stillinger; 24 i historie, 10 i religionsvitenskap, sju i kulturvitenskap, seks i arkeologi og én i region og regionalisering. I løpet av de to siste årene har 10 vitenskapelig ansatte gått av med pensjon eller fått stillinger andre steder og én vil gå av med pensjon i 2018. Som følge av fakultetets uavklarte økonomiske situasjon har ikke gjeldene bemanningsplan blitt lagt til grunn for vurderingene av om avgangene i 2016 og 2017 skal erstattes. Som et ekstraordinært tiltak fikk imidlertid instituttet utlyst fire stillinger i 2016. Uten ytterligere tilsetninger vil den vitenskapelige staben høsten 2018 være redusert til 43 stillinger. Etter instituttets vurdering vil det ikke være mulig å opprettholde studenttallet på nåværende nivå, eller utnytte potensialet i det nye lektorprogrammet, dersom vi ikke får erstattet flere stillinger. AHKR er innforstått med at den framtidige sammensettingen av, og størrelsen på, den vitenskapelige staben ikke kan fastsettes før en ny bemanningsplan er på plass. Enn så lenge er vi imidlertid avhengig av vikarmidler og vil i det følgende argumentere for det vi anser som nødvendige behov.

AHKR har i perioden 2015-2017 hatt følgende avganger i vitenskapelige stillinger:

- . Randi Barndon (reg.reg) 2015
- . Nils Anfinset (arkeologi) 2015
- . Ingvild Øye (arkeologi) 2015
- . Knut Andreas Bergsvik (arkeologi) januar 2016
- . Torunn Selberg (kulturvitenskap): mars 2016
- . Tore Grønlie (historie): juni 2016
- . Nils Kolle (historie): januar 2017
- . Anders Bjørkelo (historie): januar 2017
- . Eldbjørg Haug (historie): juli 2017
- . Dag Endsjø (religionsvitenskap): august 2017
- . Richard Natvig (religionsvitenskap): oktober 2017

I 2018 vil vi ha én planlagt avgang:

- . Harm Schröder (historie): august 2018

Fram til 2020 har er det kun én person i vitenskapelig stilling som vil nå ordinær pensjonsalder:

- Jørgen Christian Meyer (historie): august 2020

AHKR har fire faste stillinger og ett vikariat (for professor i middelalderhistorie, Geir Atle Ersland, som har fått en UNESCO-Chair) under tilsetting. Tilsettingsprosessene vil være gjennomført i løpet av høsten og det er viktig at de som skal tilsettes får et tilbud så raskt som mulig. Instituttet er imidlertid åpen for å utsette tiltredelsene til 1.8.2018, forutsatt at vi får tilført vikarmidler.

I perioden 2015-2017 har arkeologi hatt tre avganger og fått ansatt tre nye (jernalder, metode/osteologi og middelalder) og har en fjerde stilling (steinalder) under utlysning. Én av stillingene (jernalder) ble overført fra masterprogrammet i region og regionalisering som ble lagt ned, blant annet for å spare ressurser. Arkeologifaget vil, når den utlyste steinalderstillingen er besatt, være bemannet for å kunne tilby en kvalitativ god undervisning på alle nivåer. I tillegg har det blitt tilsatt en arkeolog i en 100%-forskerstilling i afrikansk

steinalder arkeolog som innehar en sentral posisjon i SFFen som er under etablering. Dersom tilsetningen i steinalderarkeologi blir utsatt til 1.8.2018, ber vi om vikarmidler for denne stillingen for våren 2018.

Også kulturvitenskap har en nå en forsvarlig bemanning som gjennom det planlagte formelle samarbeidet med historie utgjøre et fagmiljø som vil være robust nok til å tilby utdanning på alle nivåer.

Religionsvitenskap vil få to avganger i 2017 hvorav én vil bli erstattet i den pågående tilsetningsprosessen. Det var god søknad til det nystartede lektorprogrammet, og instituttet anser det som nødvendig å få erstattet også den siste stillingen. Vi ber derfor om vikarmidler for to stillinger våren 2018, dersom tilsetning i den utlyste stillingen blir utsatt, og for én stilling høsten 2018.

Historie har vært gjennom et omfattende generasjonsskifte de siste årene. I utgangspunktet hadde faget 24 faste vitenskapelige stillinger. Pr. 1.8.2018 vil faget ha 21 ansatte, medregnet vikaren i middelalderhistorie. Historie har stor søknad både til sine BA- og MA-program og hadde over 90 søkere til lektorprogrammet som skal starte opp høsten 2017. Instituttet mener avgangene må erstattes dersom det skal være mulig å opprettholde det store studenttallet på de ordinære programmene - og utnytte potensialet som ligger i lektorprogrammet. Vi ber derfor om vikarmidler i vårsemesteret 2018 for fem stillinger; de tre utlyste stillingene (to faste og ett vikariat) dersom tilsetningene blir utsatt til 1.8.2018, og for avganger 1.1.2017, 1.8.2017 dersom de ikke blir erstattet. For høsten 2018 vil vi ha behov for vikarmidler for disse to stillingene og for stillingen med avgang 1.8.2018. Instituttet forutsetter også at ordningen med full vikardekning for instituttleder, som er historiker, videreføres.

Bemanningssituasjon og effektiviseringstiltak i administrasjonen

Administrasjonen ved AHKR består av en stab med høy formal- og realkompetanse. De ansatte har spesialiserte arbeidsoppgaver, men det høye kompetansenivået, sammen med en systematisk utvikling av rutiner og samarbeidsformer, har gjort staben fleksibel og effektiv. Det vil derfor være mulig å gi administrativ støtte til den nye SFFen uten å få tilført like mye ressurser som vi yter. Etter instituttets vurdering er vi imidlertid avhengig av å få en permanent 100% erstatter for stillingen etter Arne Mykkeltveit. I påvente av avklaring av SFF-søknaden har vi hatt en midlertidig ordning der vi har hatt 70% vikar for å dekke instituttoppgaver knyttet til forskningsadministrasjon og formidling, mens fakultetet har ytt 30 % forskningsadministrativ støtte knyttet til BOA-virksomheten. Vi ser det som hensiktsmessig at de administrative støttefunksjonene til særlig krevende BOA-søknader og prosjekter samles i fakultetsadministrasjonen, men vi vil fortsatt ha behov for en 70% stilling på instituttet til forskningsadministrativ støtte og formidling/kommunikasjon. Vi ser det også som både hensiktsmessig og nødvendig at det øremerkes en 30% stillingsressurs på instituttet for forskningsadministrativ støtte og formidling/kommunikasjon til SFFen. Vi vil samtidig understreke at dersom (eller når) SFFen ekspanderer, vil det bli behov for å ytterligere administrative ressurser.

Prioriteringer utenfor budsjettammen – nye studieplasser

AHKR setter høsten 2017 i gang et fullverdig lektorprogram i religionsvitenskap og historie. Det har vært stor søknad til begge programmene og det vil være strategisk viktig for fakultetet å øke antallet studieplasser på dette programmet. For 2017 har vi sagt oss villig til å ta opp 40 studenter uten å få tilført nye studieplasser. Skal et slikt opptakstill videreføres, eller økes, må det tilføres studieplasser. Instituttet vil også påpeke at det er ønskelig med en forsterket støtte fra Universitetet til SFFen og at deler av en slik støtte vil kunne tilfalle HF.

Bidrags- og oppdragsfinansiering

AHKR vil prioritere søknader rettet mot Frihumsam og Samkul fordi disse utlysningene er best tilpasset våre forskeres faglige interesser. Som et ledd i oppfølgingen av humaniorameldingen har imidlertid Forskningsrådet signalisert at det i større grad vil innarbeide humanistiske perspektiver i sine tematiske programmer, og AHKR vil særlig ta sikte på søknader til VAM- og klimaprogrammene. Når det gjelder mer langsiktige planer, vil instituttet arbeide systematisk for å bygge opp forskere og forskergrupper som er motivert for, og har potensial til, å søke EU-prosjekter.

Instituttet fikk våren 2017 tilslag på en SFF som skal være operativt fra 1.10.17. SFFen vil i seg selv tilføre instituttet og fakultetet betydelige eksterne midler, men senteret har dessuten offensive målsettinger om å øke den eksterne porteføljen. Særlig vil det bli satset på å bygge opp yngre Pls som søkere for ERC consolidater grants og postdoktorer som framtidige søkere for ERC starting grants. I første omgang vil imidlertid oppbyggingen av senteret ha hovedprioritet.

Langtidsbudsjettering

Se vedlagte skjema.

Vennlig hilse

Jan Heiret
Instituttleder

Det humanistiske fakultet

Referanse

2017/5969-ÅSJ

Dato

23.06.2017

Innspill til budsjettforslag fra Institutt for fremmedspråk

0. Innledning og stillingsbehov

Institutt for fremmedspråk sitt særpreg er at undervisning foregår i og på fremmedspråk og at fagene er disiplinbaserte. I fem av språkene starter studentene uten forkunnskaper fra videregående skole og det er derfor behov for intensiv språkundervisning for å få studentene opp på et godt akademisk nivå, slik at de kan tilegne seg og formidle disiplinbasert kunnskap på fremmedspråket. Tre av fagene våre kan anses som ekstra vanskelige¹ og her er undervisningen i stor grad konsentrert om språktilegnelse, og de ansatte er i hovedsak lingvister (arabisk, japansk, kinesisk). Disse tre fagene har per i dag ikke MA-program² og for å sikre studentene på disse fagene mulighet til å ta master må våre programmer tilpasses kravene fra UiO. For disse fagene er derfor et tett samarbeid med UiO både nødvendig og ønskelig. Det er også en mulighet for at disse BA-gradene (og evt. russisk) blir omgjort til 4-årige, og i så fall vil programmene bli tilført ekstra ressurser fra departementet. Vi tar derfor her utgangspunkt i de nye 3-årige programmene som innføres for HF2018.

Minimumsbemanning ved IF må ta hensyn til at fagene våre er disiplinbaserte og at det er behov for intensiv språkundervisning på 100-nivå for flere av fagene. Det må dessuten være rom for at de ansatte skal kunne ta ut forskningstermin, påta seg verv ved instituttet, delta i arbeidsgrupper ved fakultetet og universitetet sentralt³, kunne videreutvikle fagene⁴ og følge opp studentene på en god måte og således unngå frafall. For å unngå midlertidighet ved forskningstermin, fagkoordinatorverv og andre verv må derfor minimumsbemanning ligge noe over den ressursen som til en hver tid brukes til undervisning. Det er også et mål for instituttet å verne om forskningstiden til den enkelte slik at denne kan resultere i inntektsgivende publikasjoner. De ansatte på instituttet har et samlet overskudd på undervisningsregnskapet per 31.12.2016 på **16.179 timer** noe som også klart viser at flere av våre ansatte har for mye undervisning og for lite tid til forskning. Ut fra DBH-tallene⁵ har IF

¹ <http://www.effectivelearning.com/language-guide/language-difficulty>

² Master i arabisk er vedtatt nedlagt fra høsten 2018 (HF2018).

³ Dersom de ansatte ved vårt institutt ikke har rom for å påta seg verv ved fakultetet eller ved universitetet sentralt vil vi fort ende opp i et demokratisk problem hvor vi ikke er representert i arbeidsgrupper på grunn av ressursituasjonen.

⁴ I siste utlysning og tildeling av insentivmidler fra UiB sentralt får man ikke penger til frikjøp når man skal drive fagutvikling, noe som gjør at fagene ikke kan videreutvikle tilbudene sine, digitalisere undervisningen, kjøre pilotprosjekt etc. Dette gjør at små fag blir hengende etter i fagutviklingen på fakultetet og UiB generelt.

⁵ http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/rapport.action?visningId=159&visKode=false&column=arstall&index=4&formel=801!8!802!8!803&hier=insttype!9!instkode!9!fakkode!9!ufakkode&sti=Universiteter!9!Universitetet%20i%20Bergen!9!Det%20humanistiske%20fakultet&param=akkode%3D220!9!insttype%3D11!9!arstall%3D2016!8!2015!9!dep_id%3D1!9!instkode%3D1120

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for fremmedspråk
Telefon

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
HF-bygget, Sydneplassen
7
Bergen

Saksbehandler
Åse Johnsen
55582290

det høyeste antallet studenter per faglige årsverk av de tre store instituttene på HF: 12,56 mot 11,82 på LLE og 10,11 på AHKR.

I forbindelse med HF2018 har vi gått gjennom ressursbruken på alle fagene ved instituttet og fagene har måttet tilpasse de nye studieprogrammene til nåværende bemanning. Sju av fagene innfører fellesfag i BA-graden, og alle masterprogrammene importerer emner eller fortsetter SAK-samarbeid med NTNU. Til tross for innføring av fellesfag/samarbeid med andre institutt er ressurs situasjonen ved instituttet slik at fagene har måttet redusere undervisningstilbudet og i flere tilfeller har vi måttet innføre skoleeksamen, stikk i strid med kvalitetsreformen og ønsker/instruksjoner fra universitetet sentralt om tett oppfølging av studentene og varierte eksamensformer.

Vi har forståelse for at den økonomiske situasjonen til fakultetet er utfordrende, men det er også slik at vi har forpliktelser både overfor våre studenter som skal ha en faglig god utdanning og overfor våre ansatte som skal ha en god arbeidshverdag. Begge disse faktorer står på spill slik kuttene de siste årene har rammet instituttet. Som leder er det min plikt å melde fra når situasjonen for de ansatte på en del av fagene er i ferd å få konsekvenser for de ansattes helse. Flere av fagene har minimumsbemanning og det er ikke mulig å gjennomføre undervisningen uten ekstra ressurser.

Selv om vi ikke er bedt om stillingsprioriteringer nå i juni, er det viktig at fakultetet er informert om situasjonen på de mest utsatte fagene våre og nedenfor kommer derfor våre mest akutte stillings-prioriteringer som har vært oppe til drøfting i instituttrådet 19.4. og som er vedtatt av rådet 14. juni. Vi vil fremme disse på nytt i forbindelse med budsjettbehandlingene høsten 2017 (se vedlegg 1 for begrunnelse for stillingene).

Det ble fire stillinger ledige ved IF i 2017⁶ og to av disse har vi ikke fått erstattet (amerikansk litteratur og arabisk språk) og i tillegg har vi hatt en vakant professorstilling i arabisk språk siden 2014. I 2018 regner vi med tre avganger (spansk lingvistikk og engelsk lingvistikk fra årsskiftet og italiensk lingvistikk fra 31.4). Dette betyr at vi i 2018 har fem stillinger mindre enn vi hadde ved inngangen til 2017. Vi er innforstått med at fakultetets økonomi i noen år er svak, men vi vil likevel med bakgrunn i argumentene ovenfor og i vedlegg 1 be om å få utlyse følgende nye stillinger fra 1.1.2018 innenfor rammen og i prioritert rekkefølge:

1. Universitetslektor i japansk språk/kultur, fra 1.1.2018
2. 50 % universitetslektor i arabisk språk/litteratur og en 3-årig professor II (20 %), begge fra 1.1.2018
3. Førsteamanuensis i engelsk fagdidaktikk og språk, fra 1.1.2018

1. Budsjett

Vi blir her bedt om å komme med forslag til tiltak som har effekt i 2018.

Tiltak gjennomført på IF

---

⁶ De tre stillingene IF fikk lyse ut i 2017 var erstatning for Flavio Wiik (sluttet i februar 2016) og for Ana Beatriz Chiquito og Helge Vidar Holm (sluttet i 2017, Chiquito sin stilling ble utlyst i fagdidaktikk).

IF har arbeidet kontinuerlig med bevisstgjøring om ressursituasjonen de siste årene og våren 2017 har vi utarbeidet detaljerte resursoversikter for hvert fag. Ledelsen har hatt fagvise møter med alle ansatte for å gå gjennom ressursituasjonen. I forbindelse med omlegginger ved utarbeidelse av studieplaner for HF2018 har fagene måttet tilpasse ressursbruk til gjeldende ressurser. Instituttet har i perioden 2015-2018 redusert undervisningstilbudet tilsvarende totalt 4391 timer (se oversikt i vedlegg 2) og vi jobber kontinuerlig med innsparinger for å kunne tilpasse oss ressursituasjonen (jfr. møte med fakultetet om engelsk fagdidaktikk 20.juni). Konsekvensene dette får er at vi ikke lenger er i stand til å tilby samme kvalitet og oppfølging av studentene som før og faglighet og kvalitetsreformens intensjoner er skjøvet til side.

Vi har kuttet tilbud om 200-nivå på engelskfaget om høsten og vi har ingen valgemner (bortsett fra på engelsk 200- og 300-nivå).

Vi vurderer å legge master i italiensk på is et par år (det var ingen søkere i år) og vil utrede samarbeid med Oslo, Sverige og Island om felles nettbaserte emner/en felles master. Vi vil søke norgesuniversitetet eller nordiske midler dersom det er utlysninger som passer for dette. På denne måten utsetter vi utlysning av den stillingen som blir ledig i april 2018, og som italiensk etter bemanningsplanen skal ha. Faget vil imidlertid trenge ekstra midler til undervisning på BA-graden dersom de kun har to stillinger.

Flere mulige tiltak:

-utsette tilsetning i stillinger som er under utlysning

Vi har tre stillinger under utlysning og vi kan utsette ansettelse i to av disse, noe som vil spare fakultetet for 588.000 uten sosiale kostnader og 849.000 om en inkluderer sosiale kostnader. Rapporten for fagdidakstillingen på spansk er imidlertid ferdig og vi ville svært gjerne få denne på plass fra 1.1.2018 dersom det er mulig for den som blir tilsatt.

-redusere antall eksamener på emnene slik at hvert emne kun har én eksamen:

I forbindelse med HF2018 vil noen av fagene gå over til emner på 10 stp⁷ og fagene er bedt om å sørge for at det kun er én eksamen per emne, bortsett fra ved BA-oppgave og MA-oppgave. Instituttet har per i dag ca. 30 emner som har hjemmeeksamen/skoleeksamen og muntlig og disse emnene vil da bli redusert til én eksamen.

-én sensor på 100-nivå

Vi har en pågående diskusjon på instituttet om dette og det er noe uenighet om dette blant de faglige ansatte og studentrepresentantene har ikke vært for en slik ordning, ettersom dette går ut over kvalitetssikringen. Likevel tenker vi at på emner med et visst antall studenter (f.eks. > 20) vil det være mulig å innføre kommisjoner med én sensor slik det også gjøres ved noen av våre søsterinstitutt, bl.a. ved UiO. Dette har ikke vært mulig å gjøre på grunn av bestemmelsene til fakultetet, men etter siste møte i studiestyret er det fattet vedtak som åpner for dette og vi vil da ta opp diskusjonen igjen med de aktuelle fagmiljøene.

Tiltak på HF

---

⁷ Dette skyldes delvis bestillingen som medfører et fellesemne på 10 stp på 100-nivå og ett på 5 stp på 200 nivå.

Når det gjelder tiltak for hele fakultetet så mener vi at antallet valgemner bør reduseres, noe som kan føre til en stillingsreduksjon på sikt. I tillegg må alle fag redusere undervisningen til tilgjengelige ressurser, slik vi på IF nå holder på med. Dette får konsekvenser for studiekvaliteten, men vil gi de ansatte muligheter til å gjennomføre undervisning innenfor de ressursene de har. Det må være et mål at undervisningsregnskapene ikke skal ha mer enn ca. 400 timer pluss/minus per person. Ved IF er det per i dag en samlet plusstid på ca. 16.000 timer og til tross for at vi nå reduserer undervisningen, blir det nesten umulig å redusere denne plusstiden, selv om vi har iverksatt flere tiltak for å få dette til. Dette fører til et HMS-problem som fakultetet må ta alvorlig.

Andre konkrete leveranser:

- a) Forventede vikarmidler mm (se vedlegg 3)
- b) Kjente avganger i 2018 er:
  - a. Sikre: Reidar Veland, italiensk lingvistikk, april 2018 (70 år)
  - b. Antatte fra 1.1.2018: Annette Myre Jørgensen, spansk lingvistikk har permisjon ut året for å tiltre i professorstilling ved Høgskolen i Østfold, Karol Janicki har meldt at han ønsker å slutte ved årsskiftet. Det er også meldt om en mulig nedgang i 20 % i administrasjonen fra årsskiftet.
- c) Innspill til EIA (se vedlegg 4)

Vi har fire tiltak som alle er knyttet til HMS og/eller ARK-undersøkelsen. En av de tingene som er mest påpekt i innspillene til HMS er mangelen på lunsjrom. Vi prøvde for noen år siden å få til et felles lunsjrom med LLE, men dette har ikke gitt resultater. All den tid det ikke er laget til et stort felles lunsjrom i HF-bygget, må de tilsatte bruke ulike fellesareal og smårom til dette formålet. Vi har frigjort et rom i tredje etasje til lunsjrom (309) og vi har allerede et rom i andre etasje (222), men det er ikke plass til alle der. Vi vil, som tidligere år, trekke fram behovet for kjøkkenkroker (vask, oppvaskmaskin, oppvaskbenk og skap) i andre og tredje etasje av bygget (utenfor 222 og 309). Rommet i andre etasje har gamle slitte møbler og en av sofaene gikk i stykker i vår. Vi ønsker en opprustning av det rommet, det trenger ikke være nye møbler, men de må være funksjonelle. Og vi trenger også å få møblert rommet i tredje etasje. Vi trenger også å få lydisolert mellom rom 312B og 313 da det er veldig lytt mellom kontorene. Tiltakene er ført opp på oversikten til EIA i prioritert rekkefølge.

2. Langtidsbudsjettering

I år som i fjor har dette et teknisk perspektiv. Det er ikke mulig for oss å forutsi måloppnåelser på de forskjellige parameterne fram til 2022. Dette blir kun tall som er beregnet ut fra de siste års aktiviteter. Se vedlegg 5.

3. Prioriteringer utenfor budsjetterammen

I. Professor II-stillinger

Tre av fagene ved instituttet, arabisk, kinesisk og japansk, har kun bachelorgrad og undervisningen på disse fagene er i all hovedsak konsentrert om å gi studentene ferdigheter

i språket. Emnene er først og fremst språklige og de ansatte er i hovedsak lingvister. Alle tre språkene fokuserer på språkområder som er viktige og aktuelle i internasjonal sammenheng.

Kinesisk har per i dag en professor, en førsteamanuensis og en sendelektor (BKI), og **japansk** har en professor og en universitetslektor og alle ansatte på begge fagene er lingvister. I forbindelse med omarbeidingen av BA-programmene (HF2018) vil fagene samarbeide om emnet for BA-oppgaven (samarbeidet vil gå på skriveprosessen ikke på tematisk innhold) og det er et mål at faget skal inkludere emner fra områdestudier i sin undervisning på dette emnet. For å kunne gjøre det og for å styrke samarbeidet med UiO, hvor våre studenter må være kvalifisert for å ta master, vil vi be om midler til en professor II-stilling utenfor rammen til hvert fag, i første omgang for tre år.

Arabisk må etter HF-2018 legge ned sitt mastertilbud og skal opprette et BA-program i samarbeid med AHKR. Studentene vil gå videre til master i Historie/Midtøstenstudier ved AHKR eller til en språklig master ved UiO. Faget har med midler fra Norgesuniversitetet utviklet et EVU-tilbud i Arabisk språk og kultur (Nettarabisk) på 30 studiepoeng som skal starte opp høsten 2017. Dette tilbudet er ment å dekke et økende samfunnsbehov for arabiskkunnskaper i flere yrkesgrupper i Norge (lærere, tilsatte innen flyktninge- og innvandringssektoren). Faget har per i dag kun en 100 % førsteamanuensisstilling og en 50 % universitetslektor. For å styrke fagmiljøet, både når det gjelder forskning og undervisning i lingvistikk, vil det være svært ønskelig å hente inn en professor II. For å styrke samarbeidet med UiO hvor studentene må være kvalifisert til å ta en språklig master, ønsker vi å hente en slik professor II fra UiO.

Med bakgrunn i argumentasjonen ovenfor vil vi be om følgende stillinger utenfor rammen i prioritert rekkefølge:

1. En professor II i japansk områdekunnskap
2. En professor II i kinesisk områdekunnskap
3. En professor II i arabisk lingvistikk

Dette er stillinger som vil være med på å styrke fagmiljøene ved UiB og å styrke samarbeidet mellom UiO og UiB og vil således være i tråd med den nylig undertegnede MOU-en mellom UiB og UiO. Professor II stillinger er vanligvis noe instituttene selv betaler over sine budsjetter, men IF har per i dag ikke slike midler til rådighet.

II. Studieplasser

Vi vil be om 5 nye studieplasser i lektorprogrammet for å opprette Spansk som fag I. Spansk er det største fremmedspråket i norsk skole og lektorutdanningen ved HF har ikke inkludert spansk som fag I, kun som fag II.

4. Bidrags- og oppdragsfinansiering

a) Vi har flere som vurderer å søke NFR midler (SAMKUL, FRIPRO og FINNUT), vi har en kandidat til BFS neste år, og vi vil prøve å hente inn flere.

Dersom det kommer nye utlysninger fra UDIR innen kompetanse for kvalitet (f.eks. fremmedspråk II eller engelsk) høsten 2017, eller senere, ønsker vi å søke på det.

b) Når det gjelder tilslag på søknader så er dette vanskelig å forutse ettersom mange søknader får gode tilbakemeldinger/høye karakterer men får likevel ikke midler. Vi kan anslå 10 %.

c) Gjennom informasjonsmøter, medarbeidersamtaler og individuell oppfølging er vi i dialog med flere som ønsker å søke om forskningsprosjekter. Vi hadde også en intern utlysning av stipendiatmidler til mulige prosjekter nå i vår og gjennom den prosessen har vi også fanget opp flere prosjektideer som vi vil jobbe med på noe lengre sikt. Vi har fagmiljø og enkeltforskere som tar sikte på EU-søknader. Instituttet har hatt planer om å søke en SFU ved neste utlysning, men har ikke fått jobbet konkret mot dette på grunn av ressursmangel og arbeid med HF2018.

Vennlig hilsen

Åse Johnsen
instituttleder

Det humanistiske fakultet

Referanse

2017/5969-TONLU

Dato

22.06.2017

Budsjettforslag 2018 - innspill fra SVT

1. Budsjett 2018

Ved Senter for vitenskapsteori (SVT) noterer vi oss den økonomiske situasjonen ved fakultet og vil gjerne være med å bidra med forslag til tiltak for å avhjelpe den stramme økonomien ved fakultetet. Samtidig mener vi det er påkrevd å minne om SVTs særlige posisjon ved Universitetet i Bergen. SVT er som kjent, administrativt underlagt HF-fakultetet, men har sitt oppdrag fra Universitetsstyret der SVTs organisering og faglige ansvar ble reglementsfastet (vedtak 17/2007, sak 2006/2238):

Senter for vitenskapsteori er ein tverrfagleg og interfakultær institusjon med ansvar for vitenskapsteoretisk forskning, utdanning og formidling ved Universitetet i Bergen. Dette inkluderer mellom anna følgjande oppgåver:

- *Senteret skal drive forskning og forskarutdanning i vitenskapsteori*
- *Senteret har ansvar for å gjennomføre den vitenskapsteoretisk opplæringa i forskarutdanningane ved Universitetet i Bergen i samarbeid med fakultet*
- *Senteret skal gi tilbod i vitenskapsteori på forskarnivå, gjerne i samarbeid med andre fagmiljø*
- *Senteret skal bidra til at det blir ført debatt om vitenskapsteoretiske spørsmål, og i den grad ressurstilgangen tillet det, stå til teneste for andre fagmiljø ved Universitetet i Bergen i vitenskapsteoretiske spørsmål, samt bidra til vitenskapsteoretisk utdanning og formidling på regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå.*

Senteret kan slik anses som en ordinær vitenskapelig grunnenhet i forhold til kulepunkt 1, mens det må anses som en del av UiBs sentrale tjenester og infrastruktur i forhold til kulepunktene 2, 3 og 4 i SVTs reglement.

SVT er administrativt lagt til HF-fakultetet, men har ifølge reglementet, Universitetets forskningsutvalg som høyeste rådgivende organ for hovedlinjene for den faglige virksomheten ved senteret, og rapporterer også faglig til forskningsutvalget.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Telefon
skok@hffa.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Allegaten 34
Bergen

Saksbehandler
Tone Lund-Olsen
55583312

Vi har forståelse for behovet for å snu hver stein for å finne langsiktige løsninger på den stramme økonomiske situasjonen for HF-fakultetet. Vi ønsker samtidig å forsikre oss om at HF-fakultetet forvalter senteret til beste for hele universitet.

Framfor å redusere aktiviteten har vi i midlertid som hovedmål å fortsette å øke inntektene både på studie- og forskningssiden. Dette bunner ikke minst i UiBs strategiske planer som åpner for bredere SVT aktiviteter. Våre konkrete tiltak for å redusere kostnader er i første rekke knyttet til arbeidet med å utvikle mer robuste undervisningsmoduler som vil effektivisere bruken av undervisningsressurser og redusere et eventuelt behov for bruk av vikarer. Et arbeid er også satt i gang for å videreutvikle dannelsesemnene og gjøre de mindre ressurskrevende å administrere, samtidig som de skal åpnes for flere studentgrupper og forhåpentlig tiltrekke flere studenter som vil gi en større studiepoengsproduksjon. Ut over det vil vi arbeide kontinuerlig for å opprettholde og også øke nivået på RBO-inntekter fra eksterntfinansierte prosjekter og tilrettelegge for økt vitenskapelig produksjon. Utviklingen de siste årene har vist at vi kan lykkes med det.

Senterets sentrale undervisningsoppgaver er knyttet til gjennomføringen av den vitenskapsteoretiske opplæringen i forskerutdanningene ved alle fakulteter ved UiB (jf. Reglement for SVT, U-styresak 17/2007, sak 06/2238). I tillegg har SVT ansvar for de tverrfakultære dannelsesemnene. Hoveddelen av SVTs undervisningsportefølje gir altså ikke inntekter i form av studiepoengsproduksjon. Inntektene til lønnsmidler for senterets faste stab kommer dels direkte fra enkeltfakulteter, i særdeleshet HF, dels fra UiB sentralt, og er kanalisert gjennom HF og lagt inn i rammen. To av de faste stillingene ved SVT er direkte lagt under to andre fakulteter, hhv. SV og MN.

Et stadig tilbakevendende tema har vært problemene knyttet til fakultetenes ansvar for å yte lønnsmidler til SVTs ph.d.-undervisning. SVT har lenge hatt et godt samarbeid med Det psykologiske fakultet, men det gjenstår stadig å få på plass en avtale om finansiering av undervisningen. Vi har fortsatt et ønske om å starte sonderinger om samarbeid med Det juridiske fakultet. Det medisinsk odontologisk fakultet har også vært et av fakultetene som ikke har bidratt med stillingsressurs, men der er det foreløpig ikke konkrete signaler om formalisert samarbeid. SVT avventer om det nye dekanat vil fortsette denne politikken. SVTs ansatte bidrar i tillegg med ulike enkeltbidrag til emner på alle nivå i en rekke fagmiljøer og fakulteter. SVTs ansatte har i 2016 bidratt med fagkompetanse innen vitenskapsteori og etikk i undervisningsopplegg ved flere av fakultetene ved UiB på ulike nivå. Til sammen utgjør dette et vesentlig antall undervisningstimer som kommer i tillegg til SVTs primære undervisningsansvar på 900-nivå, men dette ansees som en så viktig del av senterets tverrfaglige rolle ved UiB at alle ansatte blir oppfordret til å bidra bredt og er noe senteret fortsatt ønsker å bidra med.

Utover dette er det også andre undervisningstilbud der SVT har fått en sentral rolle. Mens mange av de nevnte tilbudene ikke bygger på skriftlig nedfellede forpliktelser for SVT, står studietilbudet i nanoteknologi i en særstilling idet UiBs nano-programmer bygger på et prinsipp om tverrfaglighet der nanoetikk skal inngå både i bachelorgraden og mastergraden. Som eneste fagenhet ved UiB med forskningsbasert kompetanse i nanoetikk, ble SVT derfor bedt om å bidra fast inn i NANO100 og videre om å drifte emnet NANO310 Nanoetikk (5 studiepoeng). Vi har fortsatt, etter gjentatte ganger å ha tatt det opp med MN-fakultetet og Studieadministrativ avdeling, ikke fått avklart en finansieringsmodell og endog finansiering av dette emnet, men vi har av hensyn til studentene likevel gitt undervisning i emnet – vederlagsfritt.

SVT har i tråd med HF's strategi høye ambisjoner om kvalitet innen forskning, undervisning og formidling, og har derfor siden 2007 jevnlig tatt opp spørsmål knyttet til finansieringsmodell og ditto forutsigbarhet og forsvarlighet for driften av senteret. SVT har over de siste 7-8 årene hatt meget god suksess med ekstern prosjektilgang og har lønnet en stab av midlertidig ansatte på prosjektmidler tilsvarende 4-5 hele stillinger. Midlene er fremskaffet av SVT-forskerne selv og av fast ansatte ved SVT. Prosjektporteføljen har bestått av en lang rekke FP7-prosjekter, H2020, NFR m.fl. I tillegg er senteret involvert i flere eksisterende og planlagte søknader til Horizon 2020 og NFR. Forskerne ved SVT har vært ansvarlig for/delaktig i å bringe inn mange millioner kroner i RBO-midler, men bare en mindre andel av disse midlene har blitt tilbakeført til enheten. Dette skaper usikkerhet i forhold til strategiarbeidet. Vi har forståelse for at inntektene fra BOA-virksomheten må bidra til finansiering av hele virksomheten ved fakultetet, men vil igjen understreke prinsippet om at risikoen for eventuelle underskudd også fordeles.

Andre felt

Det er ingen kjente avganger i 2018. Det er heller ingen nyansettelser på trappene som kan utsettes.

Flyttingen til nytt bygg vil medføre en viss arealfortetting samtidig som også dette nye bygget har en uhensiktsmessig romfordeling som gjør det vanskelig å gjøre det arealeffektivt. Vi regner med at utgifter knyttet til flyttingen vil bli dekket sentralt, men satser også på mest mulig medflytting og gjenbruk av møbler og utstyr.

2. Langtidsbudsjettering

Framfor å redusere aktiviteten har vi som ambisjon å øke inntektene både på studie- og på forskningssiden. Vi jobber også aktivt for å få flere av fakultetene til å bidra til finansieringen av senterets tjenester. I tillegg til å arbeide for å øke studiepoengsproduksjonen innenfor de nåværende studietilbudene ved senteret, har vi konkrete planer om å opprette flere tverrfaglige studietilbud. Disse blir nærmere omtalt i neste punkt.

3. Prioriteringer utenfor budsjetterammen

SVT arbeider med planer for å igangsette et tverrfakultært og tverrfaglig VIT300 emne i empirisk og teoretisk vitenskapsteori. Dette tilbudet vil samle sentrale temaer i studier av vitenskap og teknologi, samt skjæringsfeltet vitenskap og samfunn, inklusiv vitenskap og etikk. Tilbudet skal i hovedsak være basert på lærebøker og gi studerende fra andre fag relevant innblikk i vitenskapsteoretiske temaer. Det vil ikke kreve ekstra undervisningsressurser. Emnet vil kunne inngå som fellesemner i ei rekke studieprogram ved både ved HF-fakultetet og flere av de andre fakultetene ved UiB, og slik være et bidrag til kostnadsbesparelser ved andre institutt.

SVT utreder også muligheten for å opprette et tverrfaglig og tverrfakultært masterprogram i vitenskapsteori gjennom samarbeid med andre institutter og fagmiljøer. Arbeidstittellen for master-programmet er Vitenskap, teknologi og styring / 'Science, technology and governance' og tar for seg tverrfaglighet og store samfunnsutfordringer i et styringsperspektiv ('governance'). Forslaget springer ut av sentrale problemstillinger som FA jobber med, og bygger på og utvider eksisterende undervisnings- og forskningsaktivitet ved SVT, samt senterets lange historie i å betjene ulike fagmiljøer ved UiB og vil kunne være et viktig supplement til eksisterende studietilbud ved universitetet.

Bakgrunnen for forslaget er et samarbeid mellom SVT og Forskningsavdelingen (FA) med mål om å stimulere tverrfaglig integrasjon og interaksjon mellom ulike forsknings-miljøer ved UiB. Basert på relevante erfaringer og kartlegging av eksisterende miljøer ble det konkludert at 'integrasjon av forskning i større strategiske satsningsområder og prosjekter' også bør forankres på undervisningsnivå for å ha langvarig og systematisk virkning. Mens det finnes gode tilløp til tverrfaglige samarbeid ved UiB, mangler universitetet en faglig instans som kan betjene alle fagmiljø, satsningsområder og klynger. SVT har en naturlig rolle å spille her, med senterets lange tradisjon for å jobbe på tvers av fagmiljøer ved UiB. Viktig her er også SVTs mange forskningsaktiviteter ('forskning om forskning'), og dets erfaring med tverrfaglighet i nær forbindelse med offentlighet, politikk og samfunn.

Studiet bør være åpent for studenter fra alle faglige bakgrunner. Primær målgruppe vil være studenter fra Norge, men på sikt vil programmet også rettes mot studenter fra Norden (Nordic Master), Europa (Erasmus) og globalt (Erasmus+). Utdanningen er relevant for studenter som vil arbeide i offentlige og internasjonale institusjoner, sivile organisasjoner, bedrifter, med forskningsadministrasjon eller forskning.

Programmet vil lokaliseres ved Det humanistiske fakultet, fordi: 1) SVT er administrativt underordnet dette fakultetet; 2) programmet vil ha fokus på klassiske humanistiske idealer hjemmehørende ved et bredde-universitet, som dannelse, kritisk refleksjon og forståelse, og utfylle disse med fokus på praktisk anvendelse; 3) det er for tiden et behov for å øke studentantallet ved dette fakultetet, og programmet vil ikke komme i konkurranse med andre fag eller programmer.

Masterprogrammet er tematisk svært relevant i dagens samfunn og vil kunne tiltrekke seg nye studentgrupper til HF-fakultetet og vil på den måten kunne bidra til økte inntekter.

4. Bidrags- og oppdragsfinansiering

Selv om senteret har en relativt solid portefølje av eksterntfinansierte prosjektavtaler, er det også viktig å påpeke at søknadsaktiviteten likevel er svært stor, og at det jevnlig sendes søknader der SVT er involvert, både som partner og koordinator i større internasjonale samarbeidsprosjekter

- a) Hvilke konkrete utlysninger siste halvår 2017 og neste 2018

For tiden har følgende søknader inne til vurdering.

- J. v. d. Sluijs. Koordinator. H2020 Pillar: Societal Challenges Work Programme Year: H2020-2016-2017 Work Programme Part: Climate action, environment, resource efficiency and raw materials Topic: Exploiting the added value of climate services
- J. v. d. Sluijs. partner. Pillar: Societal Challenges. Work Programme Year: H2020-2016-2017 Work Programme Part: Climate action, environment, resource efficiency and raw materials. Topic: Integrated European regional modelling and climate prediction system
- R. Slattelid – forskerprosjekt FRIHUMSAM

SVT har følgende konkrete planer for søknader høsten 2017:

- M. Kaiser. koordinator H2020 TOPIC : Putting Open Science into action. Topic identifier: SwafS-10-2017. Types of action: RIA Research and Innovation action. Deadline 30 aug. 2017
- M. Kaiser. Coordinator. H2020 TOPIC : Promoting integrity in the use of research results in evidence based policy: a focus on non-medical research. Topic identifier: SwafS-21-2017 Types of action: CSA Coordination and support action Deadline: 30 August 2017
- J. v.d. Sluijs. H2020. ERC advanced grant. Deadline 30 aug. 2017
- S. Bremer. H2020. ERC starting grant. Deadline mid oct.
- R. Slaattelid. NFR – SAMKUL. Søknadsfrist 9. sept. 2017

Senteret har foreløpig ingen oversikt over konkrete planer om søknader i 2018, men det er også flere H2020-søknader både som partnere og koordinatører, samt NFR-søknader uten at vi nå kan si konkret hvilke utlysninger som er mest aktuelle.

b) Vi forholder oss til den generelle tilslagsprosenten i de ulike programmene.

c) Ved SVT er det til enhver tid en svært høy søknadsaktivitet innenfor et bredt spekter av utlysninger. Vi utelukker ingen finansieringskilder, men prioriterer finansieringskilder som gir lønnsmidler, ikke bare nettverksmidler.

Det humanistiske fakultet

Referanse

2017/5969-TONLU

Dato

22.06.2017

Budsjettforslag 2018 - innspill fra SKOK

1. Budsjett 2018

Gitt den pressede økonomiske situasjonen ved HF-fakultetet har SKOK gjennomgått senterets økonomiske situasjon med tanke på mulige innsparinger. Med sine 2,5 faste stillinger pluss senterleder har senteret beskjedne økonomiske rammer, og derved lite å bidra med for å redusere de totale utgiftene ved fakultetet. I tillegg anser vi det som svært viktig å ivareta senterets særlige funksjoner som tverrfaglig og tverrfakultær enhet. Ifølge reglementet, vedtatt av universitetsstyret, skal senteret initiere, koordinere og gjennomføre kvinne- og kjønnsforskning innen ulike fagområder og være et faglig tilbud ved UiB som helhet. Senterets oppgaver omfatter det å ha en pådrivende funksjon internt på UiB og å være en aktiv samarbeidspartner nasjonalt og internasjonalt. Senteret skal også, i samarbeid med fakultetene, initiere og drive undervisningstilbud innenfor kvinne- og kjønnsforskningsområdet. Det er viktig at behovet for å finne løsninger på den stramme økonomiske situasjonen for HF-fakultetet ikke går ut over fakultetets forvaltning av sentret til beste for hele universitet.

Tiltak for å tilpasse aktiviteten til finansieringen

SKOK har gjennomgått senterets aktivitet med det formål å tilpasse aktiviteten til de økonomiske rammene som er gitt og har slik unngått overforbruk til tross for innstramminger. Framfor å redusere aktiviteten har vi i imidlertid som hovedmål å fortsette å øke inntektene både på studie- og forskningssiden.

Undervisning

SKOK har et bachelorprogram i kjønnsstudier og et årsstudium i Kjønn, seksualitet og mangfold. SKOK har de siste to årene jobbet aktivt med rekrutteringstiltak og utvikling av nye metoder for studentmottak. Vi jobber også systematisk for å øke gjennomføringsprosenten blant våre studenter.

SKOK har opplevd en markant økning i søknad til vår BA grad i kjønnsstudier, og god søknad til det nye årsstudiet i Kjønn, seksualitet og mangfold som startet høsten 2016. I disse studiene inngår for tiden 5 kurs (100, 101, 102, 201, 206) som dekkes av fast undervisningsstab (2,5 ansatte) samt stipendiater (for tiden 5). For å styrke det tverrfaglige arbeidet og den praktiske innretningen i studiet har SKOK opprettet et nytt emne om

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Likestilling og mangfold. Årsstudiet har ikke redusert antallet søkere til bacheloren. Tvert imot ser det ut til at årsstudiet har styrket bachelorprogrammet, slik målsettingen også var.

Ved opptak til 2016 hadde bachelorprogram i kjønnsstudier 165 søkere og årsstudium i Kjønn, seksualitet og mangfold 378 søkere. Årsstudium i kjønnsstudier var berammet til ti studieplasser og hadde derved rekordhøye 37,8 søkere per studieplass. Fakultetet ba SKOK om å ta opp så mange kandidater som mulig, da andre studieprogrammer ikke fikk fylt opp sine studieplasser. Henholdsvis 19 og 43 studenter tok imot tilbud om studieplass ved bachelorprogram og årsstudium i kjønnsstudier.

Den signifikant økning i studentmassen ved kjønnsstudier vil etter hvert vil gi seg utslag i økt studiepoengsproduksjon.

Den økte studentmassen har også gitt seg utslag i økt press på undervisningsressursene. Vi har derfor hatt en kritisk gjennomgang av undervisningsressursene og foretatt kutt i undervisningstimer så langt det er faglig forsvarlig, og tilpasset undervisnings- og evalueringemetodene til de tilgjengelige undervisningskrefter. Vi har som mål, og har så langt klart, å dekke inn undervisning ved forskningsfri uten bruk av vikarer, selv om dette i lengden produserer noe overskudd på arbeidsregnskapet til de fast ansatte.

SKOK har nylig fått innvilget stimuleringsmidler til utvikling av etter- og videreutdanningstilbud i Likestilling og mangfold basert på årsstudiet. Dette vil på sikt kunne gi økte inntekter.

SKOKs studieportefølje omfatter en rekke tverrfaglige emner som vil kunne inngå som fellesemner i ei rekke studieprogram ved fakultetet. Dette ble spilt inn som et mulig sparingstiltak til HF HF2018.

Forskning

SKOK arbeider systematisk med å videreutvikle senterets forskning og å utvikle nye prosjekter, da særlig innenfor UiBs og HFs satsningsområder (særlig globale samfunnsutfordringer og Medical Humanities). Tematisk er senterets forskere aktive innen en rekke felt inkludert blant annet feministisk teori, likestilling, mangfold, helse og medisin, psykoanalyse, migrasjon, religion, sosiale medier, rettsvesen og domstoler. Alle ansatte deltar i forskergruppen Kjønnsforskningens grunnlagsproblemer, som også inkluderer forskere fra andre enheter og fakulteter. Senterets forskere deltar også i forskergrupper utenfor senteret ved HF, SV og MATNAT. Disse forskergruppene har vært utgangspunkt for søknader om ekstern finansiering av forskningsprosjekter. Senterets ansatte publiserer jevnlig i nasjonale og internasjonale publiseringskanaler og deltar aktivt i formidlingsarbeid.

Forskningen ved senteret er internasjonalt orientert, og senteret har internasjonaliseringsavtaler med prestisjefylte kjønnsforskningssamlinger ved Duke University og Barnard College/Columbia University, samt er medlem i RINGS (the International Research Association of Institutions of Advanced Gender Studies). Dette internasjonale samarbeidet prioriteres innenfor de økonomiske rammene så langt det lar seg gjøre. I tillegg er SKOK aktive i å søke midler til finansiering av internasjonalt forskningssamarbeid gjennom for eksempel SPIRE-midler. SKOK er også partner i nettverks- og mobilitetsprosjektet for ph.d.-studenter og postdoktorer koordinert av Linköping Universitetet. Prosjektet er et samarbeid mellom institusjoner med ph.d.-utdanning innen kjønnsstudier i Linköping, Budapest, Bergen og Cape Town for å styrke den vitenskapelige kvaliteten på forskerutdanningen og utvide muligheten for en internasjonal forskerkarriere på feltet. Gjennom midler fra svenske STINT er SKOK i år vertskap for ph.d.-kandidater fra samarbeidsinstitusjonene.

Formidling og innovasjon

SKOK har i tillegg til den vanlige undervisningen og veiledningen et særskilt alluniversitetsmandat som medfører ekstra-arbeid for de faglig ansatte. Dette gjelder både organisering av undervisningstilbud til studenter og forskerrekrutter ved hele UiB, organisering av fagseminarer for ansatte ved hele UiB, deltakelse i undervisning i fagmiljøer der kjønnskompetansen ikke finnes i staben osv. Disse alluniversitetsoppgavene kommer altså i tillegg til den regulære undervisningen som gir uttelling i form av studiepoeng. SKOK har på bakgrunn av de endrede økonomiske rammevilkårene måttet redusere denne aktiviteten noe, men har likevel klart å opprettholde et bredt faglig tilbud for hele universitetet og for et allment publikum. Vi har vært svært aktive i å hente inn eksterne midler til ulike aktiviteter samt at vi gjennom å bruke vårt brede nettverk henter inn internasjonalt anerkjente fagfolk som likevel skal til Norge, til våre arrangement. Vi bruker også eksterne prosjektmidler til hente inn ressurspersoner til prosjektmøter og kombinerer dette med åpne arrangement.

Andre felt

Det er ingen kjente avganger i 2018. Det er heller ingen nyansettelser på trappene som kan utsettes.

Flyttingen til nytt bygg vil medføre en viss arealfortetting samtidig som også dette nye bygget har en uheldig romfordeling som gjør det vanskelig å gjøre det arealeffektivt. Vi regner med at utgifter knyttet til flyttingen vil bli dekket sentralt, men satser også på mest mulig medflytting og gjenbruk av møbler og utstyr.

2. Langtidsbudsjettering

Framfor å redusere aktiviteten har vi som ambisjon å øke inntektene både på studie- og på forskningssiden. Vi jobber aktivt for å øke studiepoengsproduksjonen innenfor de nåværende studietilbudene ved senteret. På sikt ønsker vi også å opprette et mastertilbud i kjønnsstudier, evt som studieretning innenfor et større tverrfaglig program. Dette er noe som i stadig større grad etterspørres av våre studenter. Om en mastergrad opprettes med samme opptakskriterier som ved UiO og NTNU vil man kunne rekruttere studenter både fra bachelorgrad og årsstudium til en mastergrad. Legger man til grunn søkertallene på laveregrad er det grunn til å tro at vi vil kunne få et godt tilfang av studenter på mastergrad. Dette vil også gjøre det mulig å produsere høyt kvalifiserte kandidater til SKOK sin doktorgradsutdanning, som er på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå og nå hovedsakelig rekrutterer fra institusjoner utenfor UiB.

3. Prioriteringer utenfor rammen

Støtte til lønn for koordinering av tverrfaglig prosjekt om integrering av kjønnsperspektiv i forskning v/UiB, 12 månedersverk. Integrering av kjønnsperspektiv i forskning og undervisning trekkes fram nasjonalt og internasjonalt som sentralt for kvalitet og framragende forskning og utdanning. Både NFR og EU har som uttalt mål at ikke bare kjønnsbalanse, men også kjønnsperspektiver, skal integreres i utarbeiding av forskningsspørsmål, metodologi og analyser. SKOK fikk i 207 innvilget POS-midler til å jobbe med integrering av kjønnsperspektiv i for å styrke kvalitet og konkurransemuligheter for UiB forskere om å oppnå ekstern finansiering. Så langt er det opprettet en nettside og utviklet et kurs som vil bli gitt til UiBs forskningsrådgivere (i samarbeid med BOA-teamet) og forskere høsten 2017. SKOK ønsker å videreføre dette arbeidet gjennom et tverrfaglig samarbeid mellom UiBs ulike fakulteter. SKOK ber UiB om å bevilge lønnsmidler til koordinering av dette arbeidet samt til å utvikle et tverrfaglig prosjekt innenfor UiBs strategiske satsningsområde Globale samfunnsutfordringer. Koordinatoren vil få ansvar for den praktiske og faglige organiseringen

av prosjektet, og vil i tillegg utvikle kurspakken i samarbeid med forskerne ved SKOK. Prosjektet styrker senterets mulighet til å gjennomføre sitt mandat for hele universitetet, samt UiBs mulighet til å være et foregangsuniversitet når det gjelder integrering av kjønnsperspektiv i forskning innen sine satsningsområder. Som Stanford-prosjektet Gendered Innovations har vist, er det stort potensiale for innovasjon og nytenking i integrering av kjønnsperspektiv i forskning.

4. Bidrags- og oppdragsfinansiering

SKOK arbeider systematisk med å videreutvikle senterets forskning og å utvikle nye prosjekter. SKOK har for tiden to større eksterntfinansierte prosjekter og en rekke mindre bevilgninger. WAIT (Waiting for an uncertain future: the temporalities of irregular migration) er et tre-årig forskerprosjekt finansiert av NFR-programmet SAMKUL. SKOK fikk også innvilget en søknad om en tre-årig Marie Curie Global Fellowship som igangsettes i juli 2017.

SKOK satser på å øke den eksternt finansierte porteføljen særlig innen de strategiske områdene globale samfunnsutfordringer/DIFCIT og helse/MEDHUMS.

a) SKOK planlegger å søke NordForsk om forskerprosjekt med frist 20. september. I tillegg arbeides med en søknad til NFR innenfor det nye programmet om radikaliserings og ekstremisme. Videre er det planlagt en søknad om individuelt MSC-fellowship med frist 14. september.

Det er også stor sannsynlighet for at senteret både vil søke egne prosjekter og delta som partner i en flere søknader neste budsjettår uten at vi nå kan si konkret hvilke utlysninger som er mest aktuelle.

b) Vi forholder oss til den generelle tilslagsprosenten i de ulike programmene.

c) Ved SKOK ønsker vi på sikt å rette oss inn mot H2020-søknader, i første omgang som partner, etter hvert som koordinator. Vi utelukker ingen finansieringskilder, men vil prioritere finansieringskilder som gir lønnsmidler, ikke bare nettverksmidler.

SKOK fikk i år POS-midler til å styrke UiB sin kompetanse på kjønnsperspektiver i forskningen ved UiB. Senteret har utviklet en nettside og kurspakke for forskere som søker eksterne midler, særlig fra NFR og EU. Midlene gir også mulighet til å reise til deltakelse på konferanser/nettverksmøter for kompetanseheving og posisjonering som partner i H2020-søknader.

WAIT-prosjektet er invitert med til et seminar i Brussel innen migrasjonsfeltet, rettet mot potensielle finansører og partnere.

Det humanistiske fakultet

Referanse
2017/5969-ALEMO

Dato
27.06.2017

Budsjettforslag 2018 - innspill fra LLE

1. Budsjett 2018

Vi ber enhetene [...] komme med forslag til tiltak som vil ha effekt i 2018, med en kort konsekvensvurdering i forhold til instituttet/senterets oppgaver innen utdanning, forskning, formidling og innovasjon. Forslag til tiltak bør gjelde flere felt, både spesifikke for eget institutt og generelt på fakultetet, [...]

I skrivende stund har ikke instituttledelsen hatt tid til å analysere de ulike potensielle tiltakene. Vi legger derfor her fram kort noen mulige forslag med summariske vurderinger. Noen av dem er luftet med fakultetsledelsen uten at vi har mottatt avklarende signaler.

Endringer innen studiefeltet:

Studieprogramporteføljen ved LLE har gjennomgått en betydelig omlegging som resultat av HF2018. Effektene av omleggingen vil først vise seg i kommende år. For at prosjektet skal kunne lykkes, trengs det nå tid til å konsolidere lærekraftene i de nye programmene. For ytterligere reduksjoner på studiefeltet bør det ses til program som ikke har blitt berørt av HF2018. Suspensjon av studieplasser bør ikke ramme det ordinære studietilbudet (bachelor og master), siden det vil få langsiktige konsekvenser for studiepoengs- og kandidatproduksjon. NORMAU-programmet bør derimot kunne vurderes.

Fakultetet må videre kunne vurdere om visse studietilbud kan suspenderes for en periode for å spare ressurser som kan settes inn der det er strategisk viktig å unngå reduksjon i tilbudet. Dette kan for LLE gjelde SAS-kursene og Praktisk informasjonsarbeid, som ikke er en del av HF2018. Det er viktig å unngå at slike tiltak blir permanente. En suspensjon av Praktisk informasjonsarbeid rammer fakultetets praksisorientering hardt og bør ikke gjennomføres uten at det ses i sammenheng med det yrkesrettede AHKR-emnet, som har en lignende profil.

Utsetting av tilsettinger

De to faste tilsettingene i nordisk språkvitenskap og lingvistiske fag kan utsettes til 1. august 2018 og drives med vikarmidler våren 2018. Framdriftsproblemer tilsier at dette vil skje med

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for lingvistiske, litterære og
estetiske studier
Telefon 55582400

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Harald Hårfagresgt. 1
Bergen

Saksbehandler
Aleksander Morland
55589368

den ene stillingen i alle tilfeller. Vi forutsetter at dette praktiseres likt for alle instituttene.

Innstramming av arbeidstidsrekneskap

Det er uklart hva som menes med dette: Nullstilling for å minske presset om ekstra forskningstermin? Innskjerping av faktorer? Det er et mål at forskningstid skal skjermes, derfor er det nok mer å hente på å effektivisere og strømlinjeforme undervisnings- og eksamensopplegg gjennom utarbeidelse av effektive ressursregnskap.

Arealfortetting

Villaveien 1A er ikke lenger disponibel, og hele LLEs virksomhet foregår på HF-bygget. Det virker ikke realistisk å fortette LLEs areal ytterligere.

Føring av frikjøp

Det er uklart hva som ligger i dette.

Effektivisering og mer fleksibel utnytting av undervisningsressurser

Det er fremdeles, etter ti års drift, for store variasjoner mellom fag ved LLE når det gjelder drift og eksamensformer. Instituttet vil prioritere opp arbeidet med å utjevne slike variasjoner, særlig gjennom ressursregnskap.

Fakultetet har videre signalisert at undervisningsressursene må brukes fleksibelt og på tvers av fag. Dette er kontroversielt og kan tolkes som angrep på faglig autonomi og identitet og dermed på studiekvalitet og læringsutbytte. Instituttet må derfor kunne regne med fakultetets støtte dersom slike tiltak skal kunne iverksettes. Ved LLE er det flere faglige grenseflater som er aktuelle for samarbeid, for eksempel nordisk og allmenn litteratur, litteraturvitenskap vs. teatervitenskap, nordisk språkvitenskap vs. allmenn lingvistikk. Ressurser kan også uten tvil brukes på tvers av instituttgrenser, for eksempel kunsthistorie, klassisk filologi og allmenn litteraturvitenskap i forhold til programmer både på IF og AHKR. HF2018 har prøvd å ta opp i seg slike problemstillinger, men har ikke gått langt nok ut fra situasjonens krav, derfor er dette et utnyttet potensial.

Allmenne reduksjoner i annuum

Det vil som i 2016 være nødvendig å gjennomgå alle poster på annuum kritisk med tanke på innsparinger. Instituttet har likevel fra 2016 tatt ut en kraftig innsparing ved for eksempel å kutta belønningsmidler og det meste av ekstra vikarmidler ved forskningstermin. Det er fremdeles et svært viktig problem at vikarlønnsutgiftene ved instituttet fremdeles ligger langt over det vi får dekning for av sosiale utgifter. Kutt i disse utgiftene rammer studiekvaliteten direkte.

Nye inntektsmuligheter (BOA/GB)

I budsjettbrevet fra fakultetet heter det:

Universitetsdirektørens sak om budsjettprosess nevner blant andre ting at UiB kan øke sine inntekter ved å tilby utdanninger som samfunnet etterspør. Her kan det være aktuelt å be om flere studieplasser, men ettersom fakultetet ikke fyller alle sine plasser, kan det være minst like viktig å omdisponere studieplasser.

Ved LLE er det et uutnyttet potensial for satsing på etter- og videreutdanning i flere fag. Det viktigste området er norsk som andrespråk, både Prisme og andre spesialtilpassede undervisningsopplegg. Uten tilleggsbemanning kan ikke instituttet satse videre på dette feltet. Instituttet har i samarbeid med UiB Videre tatt flere initiativ overfor rektor, sentraladministrasjonen og fakultetet for å få i stand en resultatbasert tilsetting som setter fagmiljøet i stand til å svare på disse behovene. Saken er velkjent for fakultetet og avhenger av tilbakemeldinger fra fakultetets økonomiledelse, derfor går vi ikke nærmere inn på denne problematikken her.

Andre konkrete leveranser knyttet til dette punktet

- a) *For å kunne beregne fakultetets inntekter og kostnader bedre for 2018, ber vi om input knyttet til forventede vikarmidler, frikjøp og internttransaksjoner (se eget vedlegg)*
- b) *Vi ber også om en oversikt over kjente avganger i 2018.*

b) Bemanningsplanen – kjente avganger

Instituttet er klar over at instituttene denne gangen ikke inviteres til å prioritere stillinger og erstatningsbehov, men velger likevel å gi en omtale av dette problemfeltet.

Fakultetet ber derimot om en oppdatert oversikt over kjente avganger. Instituttet ligger an til 6,5 avganger i 2018 og 2019:

2018: Gjert Kristoffersen (1/1) og Pål Bjørby (1/2), Eivind Tjønneland (1/1)

2019: Gunnstein Akselberg (1/1), Johan Myking (1/1), Tor B. Trolie (1/1), Rolf Beev (1/1)

Effekten av disse avgangene utgjør rundt 14 årsverk totalt, pga. at en avgang er med AFP fra 64 år. Det foreligger i tillegg muligheter for en ekstra avgang fra 67 år i 2017 med effekt på tre innsparte årsverk, men dette ligger utenfor instituttets kontroll.

I disse tallene ligger den uventede avgangen i digital kultur som oppstod i 2016, ikke inne. Digital kultur ligger også an til å få en ny avgang fra 2019. Fagmiljøet må i så fall i nær framtid drives med fem tilsatte, to under gjeldende bemanningsplan og i forhold til status i 2015. Dette er ikke bærekraftig for faget.

Nordisk litteraturvitenskap får en avgang med AFP fra 2018 i tillegg til en regulær avgang i 0,5 stilling, også fra 2018. Fagmiljøet må i så fall drives med tre tilsatte, hvorav en vikar for dekanus. Fra 2019 slår det også inn avganger i nordisk språk og i teatervitenskap.

I samlet sum gir disse avgangene en stor innspareffekt, men de negative virkningene er alvorlige. De rammer fakultetets satsing på digital humaniora, på lektorutdanning og også potensielt det nasjonale ansvaret fakultetet har proklamert for faget teatervitenskap. For budsjettåret 2018 er det særlig digital kultur som må få fokus, men instituttet er ikke i stand til å holde et forsvarlig driftsnivå dersom ikke avganger og erstatninger ses i sammenheng over flere år.

I tillegg ber vi om innspill som vi kan videreformidle til EIA og IT (innen deres frist 1. september – se vedlegg av deres brev i fjor).

- a) Økt behov for videokonferanseutstyr

Instituttet har greid å spare ca 200 000 kr i sensurutgifter ved å ta i bruk Skype støttet av såkalte "videotårn" ved eksamen. På den måten kan eksamensmøter og muntlige eksamener avholdes ved individuelle maskiner istedenfor på spesialbygde videokonferanserom, som det bare finnes ett av på HF-bygget. Dette gjøres også i økende grad ved samarbeidende institusjoner.

Det viser seg imidlertid at problemene ved Skype er betydelige og motstanden stor både blant studenter og tilsatte. Brukerstøtten i begge ender av linjen må økes betydelig, dette skaper merforbruk av administrative ressurser. Instituttet ber derfor om at EIA prioriterer å bygge ut flere fasiliteter for videokonferanse på HF-bygget. Eget videokonferanseutstyr har vist seg betydelig mer driftssikkert og robust, belastningene både på studenter og sensorer kan derfor minimeres.

b) Mindre bygningsmessige tiltak: HMS

Vi viser til innspillet vårt av i fjor og 2015 og gjentar hovedpunktene:

1. Behov for å bedre dusjfasilitetene. De sanitære forholdene for syklistene i HF-bygget er under enhver kritikk, og den ene dusjen som finnes dekker ikke behovet.
2. Behov for felles pauserom for alle ansatte i HF-bygget. I 2015 skrev vi: *Bakgrunnen er lovnader om et slikt pauserom for ansatte da studentene fikk overta lokalene som i dag huser Ad fontes. En erstatning for ansatte er ennå ikke på plass, og dette er i økende grad etterspurt.*

Husstyret har i samarbeid med IF og LLE undersøkt mulighetene i HF-bygget, og vi har sett at det skal være mulig å få til et fellesrom med kjøkkenkrok i 3. etasje. Vi har to ulike plasseringer, og disse to representerer to litt ulike prosjekt. En mulig plassering er rom 373 – dette vil være det minst omfattende prosjektet. Den andre plasseringen er rommene 302/303, som per i dag er ubrukte pc-lesesaler. Det sistnevnte vil kreve noe større ombygging. Vi har dessverre ikke prisoverslag å legge ved.

2. Langtidsbudsjettering

I budsjettforslaget til universitetsdirektøren i september må vi legge fram forslag til tiltak for å komme i balanse på lang sikt. [...] Spesielt når det gjelder inntektsvariablene ønsker vi at instituttene skal bidra med det vi legger inn i modellen. I denne delen ber vi derfor om innspill til hvilke mål som er forventet innenfor de ulike resultatelementene brukt i universitetets budsjettfordelingsmodell i perioden 2018-2022. [...] Vennligst fyll ut vedlegget for eget institutt eller senter og kommenter i svarbrevet hvilke tiltak som vil gjøre at det er mulig å nå målene som settes.

3. Prioriteringer utenfor budsjettammen – f.eks. nye studieplasser, m.m.

Her viser vi til det vi har nevnt ovenfor under pkt. 1 om nye inntektsmuligheter. Instituttet avventer tilbakemeldinger og dialog med fakultetet og UiB Videre.

4. Bidrags- og oppdragsfinansiering

- a) *Hvilke konkrete utlysninger ønsker instituttet eller senteret å søke på i siste halvår 2017 og neste budsjettår?*

Instituttet har én prekvalifisert kandidat til BFS og én kandidat som er kommet til intervjurunden i ERC Consolidator. Instituttets forskere dekker et vidt spekter av fag, og ingen forskningsprogrammer er i utgangspunktet utelukket. Som oppfølging av regjeringens humanioramelding har instituttet deltatt i revisjon av NFRs program VAM og IKTPLUSS, instituttets fagmiljøer forventes å søke på disse. Hvorvidt instituttet kan stille en ny BFS-kandidat i 2017, er foreløpig noe usikkert.

- b) *Hva er forventet tilslagsprosent på søknader som er sendt eller planlagt?*

Utgangspunktet er NFRs generelle tilslagsprosent, som ikke er høy. Når det gjelder BFS Ig ERC, må instituttet kunne håpe på tilslag.

- c) *Hvilke typer utlysninger ønsker instituttet/senteret å forberede seg til å søke på lang sikt, gitt UiBs strategi om at alle fakultet innen 2022 skal ha fagmiljø i verdensklasse og flere fagmiljø av høy internasjonal standard? Hva ser man bort fra å søke på?*

I skrivende stund avventer instituttet NFRs humanioraevaluering og oppfølgingen av denne.

Elektronisk litteratur holder høy internasjonal klasse og aspirerer til verdensklasse, men er et lite fagmiljø målt i personressurser. Miljøet viser høy søknadsaktivitet, jf. ERC, og stor evne til å knytte internasjonale kontakter, det må derfor satses på.

Fagmiljøet i lingvistiske fag, inkl. datalingvistik og språkteknologi, har høy internasjonal anseelse gjennom aktivitetene som kan sammenfattes under merkelappen Clarino. Miljøet lå an til å få tildelt midler over satsingen på fremragende forskere i 2016 og bør støttes i alle tiltak som kan bringe faget opp på tilsvarende nivå. Instituttet har prioritert rekruttering til dette fagmiljøet.

Innenfor nordisk språkvitenskap har forskningsmiljøet i sociolingvistik gjennom mange år holdt et høyt nivå, også internasjonalt. Instituttet har prioritert rekruttering til dette miljøet for å unngå fall i produktiviteten. Det kan forventes et tett samarbeid med Språksamlingane ved UB ikke minst knyttet til dette feltet.

Instituttet har fått en ny professor i middelalderlatin som blir sentral i fakultetets satsing på å bygge opp en middelalderklynge. Det kan forventes nye ERC-initiativer med utgangspunkt i denne satsingen.

På det litteraturvitenskapelige feltet har flere prosjekt tidligere fått god internasjonal evaluering og aspirerer til tilslag fra NFR. Gisle Selnes' prosjekt med utgangspunkt i 'radikal filosofi' er ett eksempel. De to litteraturvitenskapelige miljøene samarbeider om prosjekter om litteratur på 1700-tallet, en oppfølging av det store Holberg-arbeidet som er utført over flere år.

Vennlig hilsen

Johan Myking
instituttleder

Aleksander Morland
studieleder

Det humanistiske fakultet

Referanse

2017/5969-STT

Dato

19.06.2017

Budsjettforslag 2018 - innspill fra FoF

Budsjett 2018

FoF sitt driftsbudsjett

Som vi tidligere har antydnet i ulike andre sammenhenger: Modellen som benyttes for å allokere driftsbudsjetter til de ulike instituttene oppleves ikke lenger som legitim fra vårt utsiktspunkt, om den noensinne har vært det.

FoF har de siste årene opplevd en nokså kraftig vekst, målt etter flere ulike indikatorer. Her er et lite utvalg momenter til belysning av dette:

- Studenttallene ved Examen philosophicum har i perioden 2008-2018 vokst med ca. 14 %. Dette har skjedd samtidig som vi har hatt en reell reduksjon i personalressursene som brukes på disse kursene.
- Ved inngangen til 2018 vil det alt i alt være 17 PhD-studenter/postdoktorer ved instituttet, nesten alle med stipendiering i en eller annen form.
- Instituttet huser og drifter som kjent Wittgensteinarkivet. De siste årene har vi ikke fått tildelt særskilte driftsmidler til dette. Arkivets driftsbudsjettbehov ligger mellom 100 000 og 150 000, litt varierende fra år til år.
- FoF er nå det største instituttet ved fakultetet, om vi måler oss etter den helt sentrale aktivitetsindikatoren «studiepoengsproduksjon».
- De to siste årene har vi også opplevd en markant vekst i tallet på filosofistudenter, ca. 20 % økning sammenholdt med gjennomsnittet i dette desenniet.
- FoF har nå 48 fast ansatte stillinger, innbefattet administrativt ansatte. Dette er nok noe mindre enn de øvrige instituttene, men åpenbart ikke svært mye mindre.

Når man sammenholder dette med det foreliggende første forslaget til resultatfordeling for 2018, blir vår situasjonen nærmest absurd:

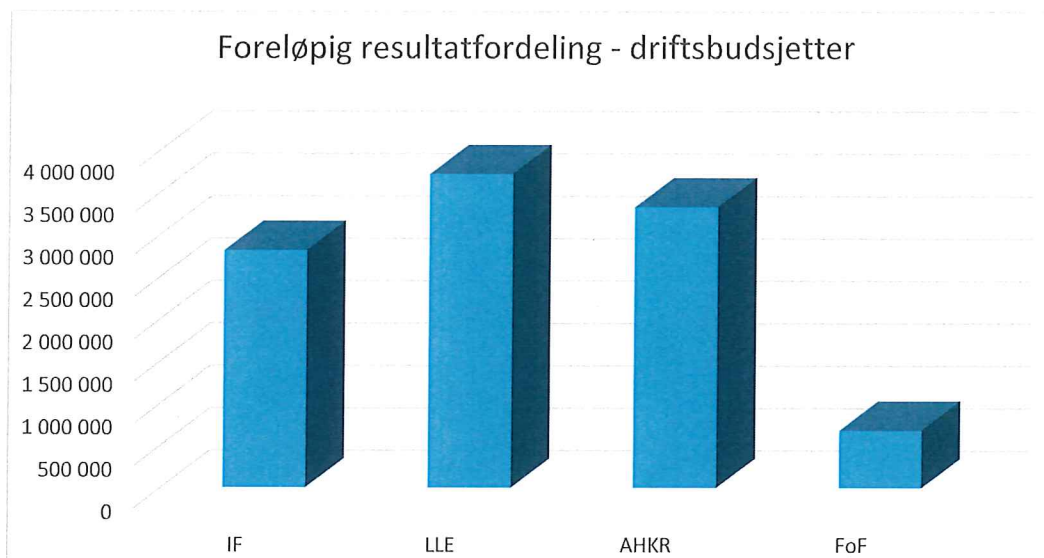
Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for filosofi og
førstesemesterstudier
Telefon 55 58 23 82
fof@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Sydnesplass 12-13
Bergen

Saksbehandler
Steinar Thunestvedt
55582384

Det faktum at noe av den store diskrepansen i forhold til de øvrige instituttene dekkes inn av et årlig tilskudd fra ExPhil-budsjettet har dempet problemet noe, men fra og med inneværende år er ikke lenger vår driftsøkonomi bærekraftig og vi forventer, for første gang i instituttets historie, et underskudd i 2017.

Det faller på sin egen urimelighet at FoF skal ha et driftsbudsjett på omtrent en tredjedel av de øvrige instituttene (inkl. ExPhil-tilskuddet), særlig når vi alle vet at forklaringen på fenomenet utelukkende skyldes teknikaliteter knyttet til finansieringsregimet for Examen philosophicum ved UiB og selve innretningen på fakultetets tildelingsmodell. Fra 2018 er det på tide å rydde opp i dette stadig større problemet.

Det finnes en nokså åpenbar løsning, som heller ikke har de helt store konsekvensene for fakultetets totaløkonomi: Det er å tildele FoF resultatinntekter fra studiepoengsproduksjonen ved Examen Facultatum. Det vil ikke løse hele problemet i et noe lengre perspektiv – gitt instituttet sitt ambisjonsnivå for årene som kommer – men for de neste tre-fire årene vil vi tro det går an å leve med en slik løsning. Vi vil da, for å perspektivere, disponere ca. halvparten av de driftsmidlene som IF har, et institutt som har ca. 40 % lavere studiepoengsproduksjon enn FoF.

Forslag til tiltak

HF ber oss om å spille inn muligheter for innsparingstiltak både på institutt- og fakultetsnivå for budsjettåret 2018. Dette notatet vil først og fremst konsentrere seg om mer langsiktige tiltak.

FoF har bare 7,5 fulltidshjemler lønnet over HF's fastlønnsbudsjett for vitenskapelig ansatte med ansvar for fagstudieundervisningen ved HF. Resten av lønnsmidlene går over førstesemesterbudsjettene eller er rekrutteringsstillinger. Vi har heller ingen umiddelbare avganger de neste årene på fastlønnsbudsjettet. Det sier seg selv at det er lite eller ingenting å hente her. Vår bemanning er over 10 % under tidligere bemanningsplan, slik at vi i realiteten allerede har fått kuttet våre stillingsressurser.

Vår reduksjon tilsvarer 15 årsverk dersom tilsvarende kutt skulle gjøres på de tre andre instituttene ved fakultetet.

Vi har det siste året gjennomgått alle våre emner med tanke på å tilpasse volumet på disse til de stillingsressurser vi nå har. Hovedregelen er at vi nå bare tilbyr kurs hvert annet år, kursene har faste navn, men innholdet kan variere med den enkelte lærers undervisningsønsker. På denne måten opprettholder vi fleksibilitet samtidig som våre studenter kan få undervisning i de kurs de ønsker i løpet av en tre års syklus. Vi har også gitt større fleksibilitet i opptakskravene til masterstudiet slik at vi kan rekruttere studenter som ikke har en full spesialisering i filosofi i sitt bachelorstudium. Vi ser fremdeles muligheter for å øke antall studenter på masternivå betraktelig.

Når det gjelder langsiktige innsparingsmuligheter på lengre sikt, ser vi følgende muligheter.

- 1) Strømlinjeforme stipendiatløpet. Alle institutter bør utnytte pliktåret maksimalt til undervisning på de respektive institutter. Kurstilbudet i overførbare ferdigheter og vitenskapsteori bør revideres i tråd med dagens virkelighet, slik at stipendiater både får en bedre faglig utdanning og bedre ferdigheter til å ta stillinger utenfor academia. Stipendiatene ved HF har gjentatte ganger pekt på hvor uhensiktsmessig dagens obligatoriske kurstilbud er.
- 2) Automatisk forlenging av stipendiattiden ved egenmeldt sykdom bør revurderes.
- 3) SVT og SKOK bør legges inn i den normale instituttstrukturen ved HF og/eller SV. Både SVT og SKOK tilbyr nå undervisning på bachelornivå uten at dette er samordnet med annen undervisning ved HF. Dette fører til merarbeid både administrativt og faglig, i tillegg til at det blir uklare beslutningsprosesser. Det er helt åpenbare stordriftsfordeler for HF ved en slik omlegging, selv om FoF som institutt vil tape på dette dersom for eksempel SVT legges inn under vårt institutt: Det vil blokkere nyansettelser når FoFs ansatte slutter ved oppnådd pensjonsalder.

Forventede vikarmidler, frikjøp og internttransaksjoner

Vikarmidler:

- Prodekan Claus Huitfeldt: Vikarmidler for hele 2018
- Toppforskprofessor Michael Baumgartner: Vikarmidler for hele 2018
- Instituttleder Reidar Lie: Vikarmidler for hele 2018

Frikjøp:

Vi har flere søknader til vurdering som *kan* innebære frikjøpsordninger i 2018. De eksisterende ordningene vi har hatt de siste årene (Teknisk museum, Kulturrådet) avsluttes begge i 2017.

Det har også blitt etablert, eller i ferd med å etableres, tilsvarende ordninger i vårt Akademisk-skriving-miljø, både ved Psykologisk fakultet, Juridisk fakultet og Økonomisk institutt. Flere andre fagmiljøer har også signalisert interesse for systematisk skriveundervisninger i noen av sine studieprogrammer, men her setter nå kapasiteten klare begrensninger.

Interntansaksjoner:

FoF har gjennom flere år hatt en ordning der vi frikjøper ansatte fra ExPhil-staben til undervisning ved våre fagstudier. Dette skyldes det faktum at vi i mange år har hatt et betydelig antall vakante stillinger i fagstudiestaben.

I 2018 vil vi for første gang i dette tiåret ha en situasjon der alle stillinger er besatt etter de sist vedtatte normtallet for dette. Det betyr imidlertid *ikke* at behovet for frikjøpsordninger elimineres: Selv etter en relativt betydelig sanering av våre studieprogrammer de siste årene – i to omganger – vil vi ha bruk for frikjøpsordninger.

I 2018 regner vi med følgende interntansaksjoner mellom de ulike budsjettene vi i praksis forvalter.

- FoF > ExFac-budsjett: 65 000 (to kurs i retorikk)
- FoF > ExPhil-budsjett: 360 000 (9 kurs ved fagstudiene i filosofi)

Dette er stipulerte tall, basert på stipulerte gjennomsnittstimetall for våre fagstudiekurs. Det vil ikke være mulig for oss å detaljere disse nå

Oversikt over kjente avganger

Vi har to mulige avganger i 2018, begge universitetslektorer i 60 % ved Examen philosophicum. En av dem har allerede fylt 67, mens den andre har signalisert ønske om å fratru via AFP-ordning i 2018.

Ytterligere to lektorstillinger passerer for øvrig 65 år i neste 5-årsperiode.

Ved fagstudiene fratru en av professorene – ventelig og senest – i 2022. Instituttleders siste virkeår er 2022

Innspill til EIA og IT

Vi kommer nok en gang til å be om «mindre oppussingstiltak» på Sydneplassen 12/13 i vårt budsjettinnspill til EIA.

Det er lite sannsynlig at vi vil gi innspill til IT-avdelingen knyttet til undervisningsrom, men vi utelukker det ikke.

Langtidsbudsjettering

Vi viser her til vedlagt regneark «Input langtidsbudsjett 2017». Her er helt korte kommentarer til de ulike indikatorene vi blir bedt om å prognostisere:

Prioriteringer utenfor budsjettammen

Vi opplever det som lite hensiktsmessig å gi noen som slags form for innspill her.

Vi henleder likevel fakultetets oppmerksomhet på de pågående planer om oppretting av studieprogrammer (bachelor og master) i «Philosophy, Politics and Economics» (PPE), der søknad til departementet er undervegs – i samarbeid med Økonomisk institutt og Institutt for sammenlignende politikk.

Bidrags- og oppdragsfinansiering

- a) Vi kommer til å fortsette å søke om NFR-prosjekter av ulikt slag og i mindre grad også EU-finansierte prosjekter i årene som kommer.
- b) Forventet tilslagsprosent på de søknader vi sender ligger typisk på 5-15 %. Instituttet har reelt hatt noe høyere tilslagsprosent enn dette de siste årene.
- c) Instituttet vil naturligvis satse videre på fagmiljøene knyttet til Toppforskprosjektet og NFR-prosjektet «Anti – Exceptionalism in Logic». Denne satsingen vil nok også gi seg utslag i flere søknader om eksternt finansierte aktiviteter med grunnlag i disse fagmiljøene.

Reidar Lie
instituttleder

Steinar Thunestvedt
administrasjonssjef